

479

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia 14 kwietnia 2006 r.

w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych oraz maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów

Na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) zakres i szczegółowe zasady wyznaczania wymogów kapitałowych dla domów maklerskich i banków prowadzących działalność maklerską, z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność maklerską wyłącznie w zakresie czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 lub art. 69 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 2) maksymalną wysokość kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów dla domów maklerskich i banków prowadzących działalność maklerską.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie — rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 2) ustawie o rachunkowości — rozumie się przez to ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾);
- 3) ustawie o giełdach towarowych — rozumie się przez to ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 121, poz. 1019 i Nr 183, poz. 1537 i 1538);
- 4) ustawie — Prawo bankowe — rozumie się przez to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.³⁾);
- 5) Komisji — rozumie się przez to Komisję Papierów Wartościowych i Giełd;
- 6) krajowej firmie inwestycyjnej — rozumie się przez to dom maklerski i bank prowadzący działalność maklerską, z wyłączeniem podmiotów prowadzą-

cych działalność maklerską wyłącznie w zakresie czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 lub art. 69 ust. 3 pkt 2 ustawy;

- 7) operacji — rozumie się przez to podejmowane przez krajową firmę inwestycyjną czynności faktyczne lub prawne, w wyniku których powstają wielkości bilansowe lub pozabilansowe; do operacji zalicza się:
  - a) operacje dotyczące danego instrumentu bazowego, z których wynika powstanie składnika aktywów lub pasywów bilansu krajowej firmy inwestycyjnej,
  - b) operacje, których wynikiem jest pozabilansowa pozycja pierwotna;
- 8) operacjach, których wynikiem jest pozabilansowa pozycja pierwotna — rozumie się przez to zawarcie wywołujących ten skutek:
  - a) umów o charakterze gwarancyjnym,
  - b) transakcji terminowych, do których zalicza się: transakcje terminowe proste, transakcje terminowe opcyjne oraz terminowe operacje złożone;
- 9) parametrach cenowych — rozumie się przez to cenę lub inny niż cena wskaźnik wartości danego instrumentu bazowego, w tym w szczególności stopę procentową oraz kurs waluty i indeks giełdowy;
- 10) dniu zapadalności pozycji pierwotnej instrumentu bazowego — rozumie się przez to ostatni dzień, w którym zgodnie z umową powinna nastąpić realizacja wszystkich zobowiązań związanych z daną pozycją pierwotną instrumentu bazowego;
- 11) rezydualnym terminie zapadalności — rozumie się przez to okres między dniem sprawozdawczym a dniem:
  - a) zapadalności pozycji pierwotnej — w przypadku pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych opartych na stałej stopie procentowej,

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej — instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 października 2005 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 220, poz. 1887).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808 oraz z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538.

- b) najbliższej zmiany oprocentowania — w przypadku pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych opartych na zmiennej stopie procentowej;
- 12) dniu sprawozdawczym — rozumie się przez to dzień, na który dokonuje się obliczenia całkowitego wymogu kapitałowego;
- 13) wartości godziwej — rozumie się przez to wartość, o której mowa w art. 28 ust. 6 ustawy o rachunkowości;
- 14) rentowności do wykupu — rozumie się przez to stopę rentowności w skali roku, przy której bieżąca wartość godziwa instrumentu bazowego jest równa zdyskontowanemu, na dzień sprawozdawczy, za pomocą tej stopy wartościom wszystkich znanych przyszłych płatności z tytułu tego instrumentu zgodnie z ich rezydualnymi terminami zapadalności;
- 15) średnim okresie zwrotu — rozumie się przez to średnią ważoną liczbę lat od dnia sprawozdawczego do dnia zapadalności poszczególnych należności z tytułu danego instrumentu bazowego, z wagami równymi udziałom płatności za poszczególne okresy w całkowitej wartości godziwej tego instrumentu, przy zastosowaniu odpowiedniej dla danego instrumentu bazowego rentowności do wykupu;
- 16) zaktualizowanym średnim okresie zwrotu — rozumie się przez to średni okres zwrotu zdyskontowany za pomocą odpowiedniej dla danego instrumentu bazowego rentowności do wykupu przy założeniu rocznego okresu dyskonta;
- 17) kuponie — rozumie się przez to wyrażony w procentach iloraz nominalnej wartości jednorocznych płatności odsetkowych z tytułu utrzymywania danej pozycji pierwotnej i nominalnej wartości tej pozycji;
- 18) funduszu rozliczeniowym — rozumie się przez to fundusz, o którym mowa w art. 65 ust. 1 lub art. 68 ustawy;
- 19) uznanej firmie inwestycyjnej z państw trzecich — rozumie się przez to podmiot z siedzibą na terytorium państwa niebędącego państwem członkowskim, który prowadzi działalność maklerską w tym państwie i który podlega regułom ostrożnościowym co najmniej tak restrykcyjnym, jak podmioty prowadzące taką działalność w państwie członkowskim;
- 20) instytucji kredytowej — rozumie się przez to podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 17 ustawy — Prawo bankowe;
- 21) banku — rozumie się przez to osobę prawną mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w art. 2 ustawy — Prawo bankowe;
- 22) instytucji finansowej — rozumie się przez to podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy — Prawo bankowe, z wyłączeniem domów maklerskich i zagranicznych firm inwestycyjnych;
- 23) jednostce dominującej — rozumie się przez to jednostkę, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy o rachunkowości;
- 24) jednostce zależnej — rozumie się przez to jednostkę, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 39 ustawy o rachunkowości;
- 25) współczynnika delta — rozumie się przez to stosunek spodziewanej zmiany ceny opcji do dowolnie małej zmiany ceny instrumentu bazowego będącego przedmiotem opcji;
- 26) ekwiwalencie delta — rozumie się przez to wartość nominalną instrumentów bazowych do otrzymania albo instrumentów bazowych do wydania będących przedmiotem danej opcji, pomnożoną przez odpowiedni współczynnik delta;
- 27) giełdzie towarowej — rozumie się przez to giełdę, o której mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o giełdach towarowych;
- 28) operacjach finansowania zapasów — rozumie się przez to operacje dotyczące fizycznych zapasów towarów, w których koszt finansowania został ustalony w stosunku do daty transakcji terminowej;
- 29) dominującym podmiocie nieregulowanym — rozumie się przez to podmiot dominujący, o którym mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719).

§ 3. 1. Poziom nadzorowanych kapitałów nie może być niższy niż wysokość całkowitego wymogu kapitałowego.

2. Całkowity wymóg kapitałowy jest sumą wymogów kapitałowych obliczonych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka związanego z zakresem prowadzonej przez krajową firmę inwestycyjną działalności.

3. Krajowa firma inwestycyjna jest zobowiązana do obliczania całkowitego wymogu kapitałowego na koniec każdego dnia roboczego — według stanu na poprzedni dzień roboczy i porównywania tak obliczonej wielkości z poziomem nadzorowanych kapitałów.

4. Poziom nadzorowanych kapitałów nie może być niższy niż wysokość wymogu kapitałowego z tytułu kosztów stałych określonego w załączniku nr 8 do rozporządzenia.

5. Poziom nadzorowanych kapitałów:

- 1) ustalony, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w sposób określony w § 1 ust. 3 załącznika nr 9 do rozporządzenia, albo
- 2) ustalony, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w przypadku gdy dom maklerski wchodzi

w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 13, w sposób określony w § 6 załącznika nr 9 do rozporządzenia, bez uwzględnienia wielkości kapitałów uzupełniających III kategorii,

nie może być niższy niż wymagana wysokość kapitału założycielskiego na prowadzenie działalności maklerskiej określona w art. 98 ustawy.

§ 4. 1. Wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka obejmują łączny wymóg kapitałowy z tytułu:

- 1) ryzyka rynkowego obejmującego:
  - a) ryzyko pozycji, w tym:
    - łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen instrumentów kapitałowych,
    - łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów,
    - łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych,
    - łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych — obliczony w sposób określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia,
  - b) łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego — obliczony w sposób określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia;
- 2) ryzyka rozliczenia-dostawy — obliczony w sposób określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 3) ryzyka kontrahenta — obliczony w sposób określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia;
- 4) ryzyka kredytowego — obliczony w sposób określony w załączniku nr 6 do rozporządzenia;
- 5) przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań — obliczony w sposób określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia;
- 6) pozostałych kategorii ryzyka — w zakresie i wysokości adekwatnej do ponoszonego ryzyka.

2. Całkowity wymóg kapitałowy obejmuje:

- 1) wymogi kapitałowe, o których mowa w ust. 1 — w przypadku krajowych firm inwestycyjnych, których zakres prowadzonej działalności jest znaczący;
- 2) wymogi kapitałowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a tiret drugie i lit. b oraz pkt 4—6 — w przypadku krajowych firm inwestycyjnych, których zakres prowadzonej działalności, ustalony w sposób określony w § 7 ust. 2, jest nieznaczący.

§ 5. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rynkowego oblicza się na podstawie pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych, określających rodzaje i wielkość ryzyka obciążającego poszczególne operacje nierozliczone na koniec dnia, wyznaczonych zgodnie z ogólnymi

zasadami określonymi w części A załącznika nr 1 do rozporządzenia oraz z uwzględnieniem zasad szczegółowych określonych w załącznikach nr 2 i 5 do rozporządzenia.

§ 6. 1. Do obliczania wymogów kapitałowych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1, można stosować metodę wartości zagrożonej określoną w załączniku nr 10 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Krajowa firma inwestycyjna może stosować metodę wartości zagrożonej pod warunkiem, że:

- 1) wystąpi do Komisji z wnioskiem, o którym mowa w art. 105 ust. 1 pkt 4 lub art. 112 ust. 2 pkt 4 ustawy, i uzyska zezwolenie na jej stosowanie;
- 2) ustalona na dzień przedłożenia wniosku, na podstawie weryfikacji historycznej określonej w § 8 załącznika nr 10 do rozporządzenia, liczba dni — spośród ostatnich 250 dni roboczych bezpośrednio poprzedzających dzień obliczenia, w których dzienna strata rynkowa na pozycjach pierwotnych objętych metodą wartości zagrożonej przekroczyła wartość zagrożoną wyznaczoną na dany dzień roboczy — nie przewyższa 10.

3. Krajowa firma inwestycyjna stosująca metodę wartości zagrożonej jest zobowiązana zaniechać jej stosowania, począwszy od dnia, w którym ustalona, na podstawie weryfikacji historycznej określonej w § 8 załącznika nr 10 do rozporządzenia, liczba dni — spośród poprzedzających ten dzień 250 kolejnych dni roboczych, w których dzienna strata rynkowa na pozycjach pierwotnych objętych metodą wartości zagrożonej przekroczyła wartość zagrożoną wyznaczoną na dany dzień roboczy — przewyższa 10, lub od dnia, w którym zmienił się stan faktyczny w stosunku do danych zawartych we wniosku, o którym mowa w ust. 2.

§ 7. 1. Zakres prowadzonej działalności krajowej firmy inwestycyjnej jest znaczący, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Zakres prowadzonej działalności krajowej firmy inwestycyjnej można uznać za nieznaczący, począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu, w którym jest spełniony przynajmniej jeden z poniższych warunków:

- 1) średnia arytmetyczna dziennych sum kwot operacji zawartych w każdym spośród ostatnich 250 dni roboczych bezpośrednio poprzedzających dzień obliczenia, zaliczonych do portfela handlowego, nie przekroczyła równowartości 15 000 000 euro obliczonej w złotych według bieżącego kursu średniego ogłoszonego na dany dzień przez Narodowy Bank Polski;
- 2) w ciągu 250 dni roboczych bezpośrednio poprzedzających dzień obliczenia nie istnieją cztery dni, w których suma kwot operacji zaliczonych do portfela handlowego zawartych w każdym z tych dni z osobna przekroczyła równowartość 20 000 000 euro obliczoną w złotych według bieżącego kursu średniego ogłoszonego na dany dzień przez Narodowy Bank Polski;

3) średnia arytmetyczna zakresu prowadzonej działalności obliczona za ostatnie 250 dni roboczych bezpośrednio poprzedzających dzień obliczenia nie przekroczyła 0,05;

4) w ciągu 250 dni roboczych bezpośrednio poprzedzających dzień obliczenia nie istnieją cztery dni, w których zakres prowadzonej działalności przekroczył 0,06.

3. Zakres prowadzonej działalności, o którym mowa w ust. 2 pkt 3 i 4, oblicza się jako stosunek kwot operacji zawartych w danym dniu, zaliczonych do portfela handlowego, do sumy bilansowej powiększonej o sumę kwot wszystkich operacji pozabilansowych nierozliczonych do tego dnia, z wyłączeniem pozabilansowych transakcji terminowych.

4. Kwoty operacji, o których mowa w ust. 2 i 3, ustala się zgodnie z zasadami określonymi w § 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia.

5. Krajowa firma inwestycyjna obliczająca zakres prowadzonej działalności jest zobowiązana do dokonywania i dokumentowania obliczeń, o których mowa w ust. 4, z częstotliwością niezbędną do sprawdzenia istnienia warunków wymienionych w ust. 3.

6. Krajowa firma inwestycyjna obliczająca zakres prowadzonej działalności jest zobowiązana do sporządzania ewidencji portfela handlowego i niehandlowego, w postaci operacji zawartych w dniu, dla którego dokonano obliczenia.

§ 8. 1. Krajowa firma inwestycyjna dokonuje podziału przeprowadzanych operacji na portfel handlowy i portfel niehandlowy.

2. Portfel handlowy krajowej firmy inwestycyjnej obejmuje:

- 1) operacje dokonywane we własnym imieniu i na własny rachunek z zamiarem uzyskania korzyści finansowych w krótkich okresach z rzeczywistych lub oczekiwanych różnic między rynkowymi cenami zakupu i sprzedaży lub też z innych odchyłeń cen lub parametrów cenowych, w tym w szczególności stóp procentowych, kursów walutowych, indeksów giełdowych;
- 2) operacje dokonywane w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z operacji zaliczonych do portfela handlowego;
- 3) operacje dokonywane we własnym imieniu i na własny rachunek krajowej firmy inwestycyjnej w celu realizacji zadań związanych z organizacją rynku regulowanego lub alternatywnego systemu obrotu;
- 4) umowy o subemisję inwestycyjne lub usługowe, o których mowa odpowiednio w art. 14 lub art. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539);
- 5) operacje dokonywane we własnym imieniu i na własny rachunek krajowej firmy inwestycyjnej

w celu realizacji umów zawartych z emitentem danego papieru wartościowego lub wystawcą danego instrumentu finansowego niebędącego papierem wartościowym, na podstawie których krajowa firma inwestycyjna zobowiązuje się do podtrzymywania płynności notowań tego papieru wartościowego lub odpowiednio instrumentu finansowego niebędącego papierem wartościowym;

6) operacje bezpośrednio związane z operacjami zaliczonymi do portfela handlowego, polegające na naliczaniu i rozliczaniu opłat, prowizji, odsetek, dywidend i depozytów zabezpieczających transakcje terminowe zawarte na rynku giełdowym i pozagiełdowym.

3. Portfel niehandlowy krajowej firmy inwestycyjnej obejmuje operacje niezaliczone do portfela handlowego krajowej firmy inwestycyjnej, w szczególności udzielanie pożyczek, zakładanie lokat i depozytów bankowych oraz operacje służące zabezpieczeniu krajowej firmy inwestycyjnej przed ryzykiem związanym z zaliczonymi do niego operacjami.

4. Do portfela handlowego krajowej firmy inwestycyjnej zalicza się w szczególności następujące rodzaje operacji, jeśli spełniają warunki określone w ust. 2 pkt 1 i 2:

- 1) giełdowe i pozagiełdowe transakcje bilansowe i pozabilansowe;
- 2) operacje dokonywane na zlecenie osoby trzeciej we własnym imieniu i na własny rachunek, nawet jeżeli pozycje pierwotne określone w § 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia, wynikające z tych operacji, są w pełni kompensowane z pozycjami przeciwnostawnymi;
- 3) operacje dokonywane na podstawie umowy z udzielonym przez krajową firmę inwestycyjną przyrzeczeniem odkupu oraz umowy o udzielenie przez krajową firmę inwestycyjną pożyczki, których przedmiotem są aktywa uprzednio nabyte w wyniku operacji, o których mowa w pkt 1 lub 2, jeśli nie zostały ujęte w portfelu handlowym na podstawie pkt 1 lub 2;
- 4) operacje dokonywane na podstawie umowy z otrzymanym przez krajową firmę inwestycyjną przyrzeczeniem odkupu oraz umowy o zaciągnięcie przez krajową firmę inwestycyjną pożyczki, których przedmiotem są aktywa uprzednio nabyte w wyniku operacji, o których mowa w pkt 1 lub 2, jeśli operacje te spełniają łącznie warunki określone w lit. a—c i lit. e lub warunki określone w lit. d oraz lit. e:
  - a) pozycja pierwotna określona w § 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia, wynikająca z danej operacji, podlega codziennej wycenie według jej wartości godziwej określonej w art. 28 ust. 6 ustawy o rachunkowości,
  - b) przyjęte lub udzielone zabezpieczenie podlega bieżącemu dostosowaniu w celu uwzględnienia istotnych zmian jego wartości godziwej,
  - c) umowa przewiduje możliwość dokonania potrącenia wierzytelności krajowej firmy inwestycyjnej

nej z wiarytelności drugiej strony umowy przysługującej jej wobec krajowej firmy inwestycyjnej w przypadku niewykonania przez drugą stronę umowy zobowiązań w ustalonym terminie,

- d) drugą stroną umowy jest podmiot, o którym mowa w § 9 ust. 1 pkt 1 i 5 oraz § 10 pkt 1 i 2 załącznika nr 6 do rozporządzenia,
  - e) cel zawarcia umowy został określony, zaakceptowany i mieści się w strategii działania krajowej firmy inwestycyjnej;
- 5) operacje polegające na gwarantowaniu emisji papierów wartościowych.

§ 9. 1. Krajowa firma inwestycyjna oblicza poziom nadzorowanych kapitałów w sposób określony w załączniku nr 9 do rozporządzenia.

2. W przypadku jakichkolwiek zmian wielkości poszczególnych składników nadzorowanych kapitałów krajowa firma inwestycyjna koryguje poziom nadzorowanych kapitałów na bieżąco. Obowiązek skorygowania poziomu nadzorowanych kapitałów powstaje w szczególności w przypadku poniesienia przez krajową firmę inwestycyjną znaczącej straty finansowej, stanowiącej ponad 50 % poziomu nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej nieuwzględniającej jej wielkości.

3. Kapitały uzupełniające III kategorii mogą być wykorzystywane przy ustalaniu przestrzegania norm, o których mowa w § 3 ust. 1 i 4, wyłącznie przez krajowe firmy inwestycyjne, których zakres prowadzonej działalności jest znaczący.

§ 10. 1. Zobowiązaniami podporządkowanymi są zobowiązania, których okres wymagalności, od momentu ich powstania, jest dłuższy niż dwa lata i co do których wierzyciel zobowiązał się nieodwołalnie, że w przypadku otwarcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości domu maklerskiego jego roszczenia zostaną zaspokojone w ostatniej kolejności.

2. Umowa pożyczki lub kredytu, w wyniku której powstają zobowiązania podporządkowane, nie może przewidywać obowiązku ustanowienia przez dom maklerski zabezpieczeń zwrotu pożyczki lub kredytu ani dopuszczać możliwości odstąpienia od niej przed upływem okresu wymagalności zobowiązań z niej wynikających, z wyłączeniem takich okoliczności, jak likwidacja lub upadłość domu maklerskiego.

3. Zobowiązania podporządkowane mogą powiększyć poziom nadzorowanych kapitałów, o ile środki z tytułu umowy pożyczki lub kredytu, w wyniku której powstają zobowiązania podporządkowane, zostały w pełni wpłacone.

4. Dom maklerski uwzględniający zobowiązania z tytułu przyjętego kredytu lub pożyczki podporządkowanej w wielkości nadzorowanych kapitałów jest obowiązany zawiadomić Komisję o zamierzonej spłacie pożyczki lub kredytu, która spowoduje obniżenie wielkości nadzorowanych kapitałów do poziomu niższego niż 120 % całkowitego wymogu kapitałowego.

5. Dom maklerski nie może dokonać spłaty zobowiązań podporządkowanych uwzględnionych w wielkości nadzorowanych kapitałów, jeżeli spowoduje ona obniżenie wielkości nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego do poziomu niższego niż 100 % całkowitego wymogu kapitałowego.

§ 11. 1. Krajowa firma inwestycyjna, której zakres prowadzonej działalności jest znaczący, oblicza codziennie łączny dzienny wynik rynkowy stanowiący zysk lub stratę i obejmujący:

- 1) dzienny wynik rynkowy na operacjach zaliczonych do portfela handlowego, rozumiany jako zmiana wyceny tych operacji według wartości rynkowej lub godziwej w danym dniu, w tym również operacji zawartych w tym samym dniu i rozliczonych w tym samym dniu;
- 2) dzienny wynik rynkowy z tytułu zmian kursów walutowych i cen towarów na operacjach zaliczonych do portfela niehandlowego, rozumiany jako zmiana wyceny operacji z tytułu zmiany kursów walutowych i cen towarów, w tym również operacji zawartych w tym samym dniu i rozliczonych w tym samym dniu.

2. W dziennym wyniku rynkowym uwzględnia się koszty finansowania operacji, rozumiane jako obliczone lub oszacowane koszty pozyskania pasywów krajowej firmy inwestycyjnej.

3. Dzienny wynik rynkowy ustala się zgodnie z zasadami wyceny aktywów i pasywów określonymi w przepisach ustawy o rachunkowości.

§ 12. 1. Dom maklerski, o którym mowa w ust. 2—5, z zachowaniem wymogu spełniania norm określonych w § 3, zobowiązany jest dodatkowo do spełnienia skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej polegających na:

- 1) codziennym utrzymaniu poziomu skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów w wysokości nie niższej niż wysokość skonsolidowanego całkowitego wymogu kapitałowego;
- 2) utrzymaniu poziomu skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów w wysokości nie niższej niż skonsolidowany wymóg kapitałowy z tytułu kosztów stałych;
- 3) utrzymaniu poziomu skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów nieuwzględniających wielkości skonsolidowanych kapitałów III kategorii, niezależnie od zakresu prowadzonej przez dom maklerski działalności, w wysokości nie niższej niż wymagana na prowadzenie działalności maklerskiej wysokość kapitału założycielskiego określona w art. 98 ustawy.

2. W przypadku gdy dom maklerski jest jednostką dominującą wobec instytucji kredytowej, zagranicznej firmy inwestycyjnej, innego domu maklerskiego lub instytucji finansowej, oblicza się skonsolidowane normy adekwatności kapitałowej.

3. W przypadku gdy dom maklerski posiada bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 20 % kapitału wobec instytucji kredytowej, zagranicznej firmy inwestycyjnej, innego domu maklerskiego lub instytucji finansowej lub pozostaje z instytucją kredytową, zagraniczną firmą inwestycyjną, innym domem maklerskim lub instytucją finansową w związku gospodarczym, opartym na stałej współpracy, w szczególności wynikającej z zawartej umowy lub umów, który może mieć istotny wpływ na pogorszenie się sytuacji finansowej jednego z podmiotów, oblicza się skonsolidowane normy adekwatności kapitałowej.

4. W przypadku gdy jednostką dominującą wobec domu maklerskiego jest instytucja finansowa, która nie jest dominującym podmiotem nieregulowanym, będąca jednocześnie jednostką dominującą wobec podmiotów stanowiących wyłącznie lub głównie instytucje kredytowe, banki, zagraniczne firmy inwestycyjne lub instytucje finansowe, z których przynajmniej jedna jest domem maklerskim, zagraniczną firmą inwestycyjną, instytucją kredytową lub bankiem, oblicza się skonsolidowane normy adekwatności kapitałowej.

5. W przypadku gdy jednostką dominującą w grupie jest podmiot niebędący domem maklerskim, zagraniczną firmą inwestycyjną, bankiem, instytucją kredytową, instytucją finansową ani dominującym podmiotem nieregulowanym, a przynajmniej jedną jednostką zależną jest dom maklerski, zagraniczna firma inwestycyjna, bank lub instytucja kredytowa, oblicza się skonsolidowane normy adekwatności kapitałowej.

6. Dom maklerski, na podstawie swojego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości, z pominięciem wpływu podmiotów konsolidowanych metodą praw własności, ustala:

- 1) skonsolidowany wymóg kapitałowy z tytułu kosztów stałych w oparciu o zasady zawarte w załączniku nr 8 do rozporządzenia;
- 2) skonsolidowany całkowity wymóg kapitałowy rozumiany jako suma skonsolidowanych wymogów z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, określonych w § 4 ust. 1 oraz zgodnie z zasadami określonymi w § 4 ust. 2, przy czym:
  - a) skonsolidowany portfel handlowy obejmuje operacje zaliczone przez dom maklerski i podmioty ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym do ich portfeli handlowych zgodnie z ich pierwotną klasyfikacją dokonaną przez te podmioty, a w przypadku gdy podmioty te nie wyodrębiają portfela handlowego i portfela niehandlowego, odpowiedniej klasyfikacji operacji dokonuje dom maklerski sporządzający skonsolidowane sprawozdanie finansowe, zgodnie z zasadami stosowanymi do własnych operacji,
  - b) skonsolidowany portfel niehandlowy obejmuje pozostałe operacje.

7. Poziom skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego oblicza się zgodnie z zasadami zawartymi w załączniku nr 9 do rozporządzenia.

§ 13. 1. Dom maklerski wchodzący w skład grupy określonej w § 12, po wcześniejszym przekazaniu informacji do Komisji, może nie obliczać skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej dla grupy tylko w przypadku, gdy:

- 1) w skład grupy nie wchodzi instytucja kredytowa lub bank;
- 2) każda zagraniczna firma inwestycyjna lub każdy dom maklerski wchodzące w skład grupy:
  - a) stosuje definicję nadzorowanych kapitałów zawartą w przepisach załącznika nr 9 do rozporządzenia i oblicza ich wysokość zgodnie z zasadami określonymi w § 6 załącznika nr 9 do rozporządzenia,
  - b) spełnia wymogi określone w § 3 i załączniku nr 7 do rozporządzenia,
  - c) monitoruje i kontroluje źródła nadzorowanych kapitałów oraz finansowania zewnętrznego wszystkich pozostałych podmiotów wymienionych w § 12 wchodzących w skład tej samej grupy.

2. Dom maklerski, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do zachowania wymogu spełniania norm określonych w § 3 ust. 1 i 4 w oparciu o poziom nadzorowanych kapitałów obliczony w sposób określony w § 6 załącznika nr 9 do rozporządzenia.

3. Dom maklerski, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany powiadomić Komisję o ryzyku, które może zagrozić jego działalności, a w szczególności związanym ze źródłami nadzorowanych kapitałów oraz finansowaniem zewnętrznym, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c.

4. W związku z informacją, o której mowa w ust. 3, Komisja może zwrócić się do domu maklerskiego o podjęcie działań mających na celu ograniczenie ryzyka.

§ 14. 1. Dom maklerski, o którym mowa w § 12, po wcześniejszym przekazaniu informacji do Komisji, może wyłączyć z obliczeń skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej poszczególne podmioty wtedy, gdy:

- 1) w skład grupy nie wchodzi instytucja kredytowa lub bank;
- 2) podmiot, który powinien być objęty konsolidacją, jest umiejscowiony w państwie trzecim określonym w § 16 pkt 3, w którym występują prawne przeszkody w przekazywaniu niezbędnych informacji;
- 3) suma bilansowa:
  - a) podmiotu, który powinien być objęty konsolidacją, lub
  - b) podmiotu, z którym dom maklerski pozostaje w związku gospodarczym, opartym na stałej współpracy, w szczególności wynikającej z zawartej umowy lub umów, który może mieć istotny wpływ na pogorszenie się sytuacji fi-

nansowej jednego z podmiotów z grupy lub wartość posiadanego bezpośrednio lub pośrednio udziału w tym podmiocie, stanowiącego co najmniej 20 % kapitału podmiotu

— nie przekracza niższej z dwóch wielkości: 10 milionów euro lub 1 % sumy bilansowej domu maklerskiego, o ile suma wartości udziałów w podmiotach lub sum bilansowych podmiotów łącznie nie przewyższa powyższych kryteriów;

- 4) włączenie podmiotu, który powinien być objęty konsolidacją, do obliczeń skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej spowoduje błędną lub nieodpowiednią konsolidację.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać szczegółowe dane dotyczące podmiotu, który został wyłączony z obliczeń, w szczególności podstawę wyłączenia, wartość udziału w podmiocie, sumę bilansową domu maklerskiego.

§ 15. Dom maklerski, wobec którego jednostką dominującą jest zagraniczna firma inwestycyjna lub instytucja kredytowa lub bank mający siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, jest zobowiązany do spełniania norm określonych w § 3 odrębnie od jednostki dominującej.

§ 16. Przy obliczaniu skonsolidowanego całkowitego wymogu kapitałowego dopuszczalne jest:

- 1) w celu wyliczenia łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego określonego w załączniku nr 2 lub w załączniku nr 10 do rozporządzenia oraz w celu wyliczenia zaangażowań wobec podmiotów określonych w załączniku nr 7 do rozporządzenia, kompensowanie pozycji netto w portfelu handlowym jednego banku, domu maklerskiego, instytucji kredytowej lub zagranicznej firmy inwestycyjnej z pozycjami netto w portfelu handlowym innego tego typu podmiotu, zgodnie z zasadami przedstawionymi odpowiednio w załącznikach nr 1 lub 2 i 7 do rozporządzenia;
- 2) kompensowanie pozycji walutowej jednego banku, domu maklerskiego, instytucji kredytowej lub zagranicznej firmy inwestycyjnej z pozycjami walutowymi innego tego typu podmiotu, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 1 lub 5 do rozporządzenia;
- 3) kompensowanie pozycji portfela handlowego i pozycji walutowej podmiotów mających siedzibę w państwach niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej, zwanych dalej „państwami trzecimi”, o ile spełnione są równocześnie następujące warunki:
  - a) podmioty te posiadają zezwolenie na prowadzenie działalności przyznane w państwie trzecim i spełniają kryteria definicji instytucji kredytowej lub zagranicznej firmy inwestycyjnej oraz przestrzegają norm ostrożnościowych co najmniej takich, jak opisane w rozporządzeniu lub stanowią uznane firmy inwestycyjne z państw trzecich,

b) podmioty te obliczają wymogi kapitałowe zgodnie z zasadami zawartymi w § 3,

c) w danych państwach nie obowiązują żadne przepisy, które uniemożliwiają przepływ kapitałów w ramach grupy.

§ 17. Kompensacja, o której mowa w § 16, jest również dopuszczalna:

- 1) pomiędzy instytucją kredytową i zagraniczną firmą inwestycyjną należącymi do jednej grupy i mającymi siedzibę w jednym państwie członkowskim Unii Europejskiej pod warunkiem, że warunki określone w zezwoleniach, licencjach oraz zawarte umowy określające warunki działalności i współpracy tych podmiotów gwarantują wzajemne wsparcie finansowe w ramach grupy;
- 2) pomiędzy instytucją kredytową lub zagraniczną firmą inwestycyjną należącą do jednej grupy a innym tego typu podmiotem należącym do tej samej grupy, ale mającym siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej — tylko w przypadku, gdy podmioty te są zobowiązane do obliczania wymogów kapitałowych zgodnie z zasadami zawartymi w § 3 odrębnie od innych podmiotów.

§ 18. 1. Dom maklerski w przypadku, gdy dokonał wyłączenia z obliczeń skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 14, jest zobowiązany do przekazania sprawozdań finansowych wyłączonych z obliczeń jednostek zależnych od domu maklerskiego oraz sprawozdań finansowych wyłączonych z obliczeń podmiotów, w których dom maklerski posiada bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 20 % kapitału lub z którymi pozostaje w związku gospodarczym, opartym na stałej współpracy, w szczególności wynikającej z zawartej umowy lub umów, który może mieć istotny wpływ na pogorszenie się sytuacji finansowej jednego z podmiotów.

2. Domy maklerskie stosujące skonsolidowane normy adekwatności kapitału są zobowiązane przekazać Komisji niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 90 dni od dnia zatwierdzenia, skonsolidowane sprawozdanie finansowe jednostki dominującej w grupie lub sprawozdanie finansowe sporządzone na najwyższym szczeblu konsolidacji.

3. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 i 2, sporządzone w języku obcym dom maklerski przekazuje wraz z ich tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego.

§ 19. Dom maklerski i mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jednostka dominująca w grupie, o której mowa w § 12, są zobowiązane zapewniać właściwe funkcjonowanie wewnętrznej kontroli danych i informacji wymaganych w związku ze sprawowaniem nadzoru skonsolidowanego, a także udzielać, na żądanie Komisji lub osób upoważnionych przez Komisję, wszelkich informacji i wyjaśnień dotyczących swojej działalności oraz działalności podmiotów wchodzących w skład grupy.

§ 20. Wysokość zaciągniętych przez dom maklerski kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych przez niego dłużnych papierów wartościowych nie może przekroczyć czterokrotności poziomu nadzorowanych kapitałów.

§ 21. 1. Krajowa firma inwestycyjna jest obowiązana opracować w formie pisemnej wewnętrzną procedurę obejmującą szczegółowe zasady wyodrębniania portfela handlowego i niehandlowego oraz wyznaczenia pozycji pierwotnych.

2. Krajowa firma inwestycyjna, której zakres prowadzonej działalności jest znaczący, jest obowiązana dodatkowo poszerzyć wewnętrzną procedurę, o której mowa w ust. 1, o szczegółowe zasady ustalania wyniku rynkowego, ustalania straty na operacjach zaliczonych do portfela niehandlowego.

3. Dom maklerski, o którym mowa w § 12, jest obowiązany dodatkowo poszerzyć wewnętrzną procedurę, o której mowa w ust. 1, o szczegółowe zasady stosowania skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej.

4. Wewnętrzna procedura oraz wszelkie jej zmiany powinny być zatwierdzone przez radę nadzorczą domu maklerskiego lub radę nadzorczą banku prowadzącego działalność maklerską.

5. Wszelkie zmiany w zakresie wewnętrznej procedury krajowej firmy inwestycyjnej powinny być uzasadnione w formie pisemnej.

§ 22. 1. Krajowa firma inwestycyjna jest obowiązana sporządzić w formie pisemnej strategię bieżącej, średnioterminowej i długoterminowej polityki inwestycyjnej uwzględniającą w szczególności:

- 1) krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe cele inwestowania;
- 2) zasadę budowy portfela inwestycji i metody zarządzania nim;
- 3) kwotę środków przeznaczoną do inwestowania;

4) zasady i mechanizmy zabezpieczające przed przekroczeniem dopuszczalnych limitów koncentracji zaangażowania i dużych zaangażowań.

2. Strategia polityki inwestycyjnej krajowej firmy inwestycyjnej uwzględnia:

- 1) okres do 3 miesięcy — w przypadku strategii bieżącej;
- 2) okres od 3 miesięcy do 12 miesięcy — w przypadku strategii średnioterminowej;
- 3) okres powyżej 12 miesięcy — w przypadku strategii długoterminowej.

3. Strategia polityki inwestycyjnej krajowej firmy inwestycyjnej oraz wszelkie jej zmiany powinny być zatwierdzone przez radę nadzorczą domu maklerskiego lub radę nadzorczą banku prowadzącego działalność maklerską.

4. Wszelkie zmiany w zakresie strategii polityki inwestycyjnej krajowej firmy inwestycyjnej powinny być uzasadnione w formie pisemnej.

§ 23. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 25 kwietnia 2006 r., z wyjątkiem § 21 i 22, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia⁴⁾.

Minister Finansów: *Z. Gilowska*

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie poprzedzone było rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 maja 2003 r. w sprawie określenia wielkości środków własnych domu maklerskiego w zależności od rozmiarów wykonywanej działalności oraz maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do środków własnych (Dz. U. Nr 109, poz. 1032) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 maja 2003 r. w sprawie określenia wysokości środków własnych przeznaczonych na prowadzenie przez bank działalności maklerskiej w zależności od rozmiarów wykonywanej działalności (Dz. U. Nr 109, poz. 1033), które utraciły moc zgodnie z art. 222 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Finansów
z dnia 14 kwietnia 2006 r. (poz. 479)

Załącznik nr 1

OGÓLNE ZASADY WYZNACZANIA POZYCJI W INSTRUMENTACH BAZOWYCH

A. Wyznaczanie pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych

§ 1. Krajowa firma inwestycyjna wyznacza pozycje pierwotne wynikające z wszelkich operacji bez względu na rodzaj rynku, na którym dokonano operacji, sposób rozliczenia operacji, możliwość odroczenia płatności oraz upływ terminu realizacji zobowiązań wynikających z operacji.

§ 2. 1. Salda uwzględniane w rachunku pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych powinny być wyrażone w wartości rynkowej, przy czym wartość rynkową ustala się oraz salda walutowe przelicza się zgodnie z zasadami określonymi w przepisach ustawy o rachunkowości.

2. Z zastrzeżeniem rozwiązań szczególnych określonych w załącznikach nr 1—4 i 6 do rozporządzenia, pozycje pierwotne w instrumentach bazowych oblicza się jako:

- 1) salda bilansowe lub pozabilansowe wynikające z operacji bilansowej, pozabilansowej operacji warunkowej;
- 2) salda wynikające z teoretycznych operacji bilansowych stanowiących odwzorowanie pozabilansowej transakcji terminowej, zapewniające realizację celu jej zawarcia, przy zachowaniu jej profilu ryzyka (dekompozycja pozabilansowej transakcji terminowej).

§ 3. Pozycja pierwotna w danym instrumencie bazowym oznacza saldo z danej operacji, przypisane instrumentowi bazowemu, którego dana operacja dotyczy, określone kwotą tego instrumentu, przy czym:

- 1) pozycja pierwotna długa — oznacza posiadane instrumenty bazowe, jak również instrumenty bazowe do otrzymania w wyniku danej operacji, bez względu na to, czy operacja ta rozliczana jest poprzez dostarczenie instrumentu bazowego, czy też poprzez zapłatę różnicy wynikającej z potrącenia wzajemnych wierzytelności;
- 2) pozycja pierwotna krótka — oznacza stan pasywów bilansu wynikający z operacji danymi instrumentami bazowymi, jak również instrumenty bazowe do dostarczenia w wyniku danej operacji, bez względu na to, czy operacja ta rozliczana jest poprzez dostarczenie instrumentu bazowego, czy też poprzez zapłatę różnicy wynikającej z potrącenia wzajemnych wierzytelności.

§ 4. Transakcja terminowa prosta oznacza umowę kupna, sprzedaży lub zamiany instrumentów bazowych, której rozliczenie następuje w określonym

w umowie przyszłym terminie, przy ustalonym w umowie poziomie parametru cenowego.

§ 5. 1. Transakcja terminowa opcyjna (opcja) oznacza umowę kupna, sprzedaży lub zamiany prawa do nabycia lub prawa do zbycia określonej ilości instrumentu bazowego, której rozliczenie może nastąpić w określonym w umowie przyszłym terminie lub okresie, przy ustalonym w umowie poziomie parametru cenowego, przy czym:

- 1) opcje należy uwzględniać w rachunku pozycji pierwotnych w kwotach ich ekwiwalentów delta;
- 2) w przypadku opcji oferowanych w obrocie giełdowym należy stosować współczynniki delta ustalone przez daną giełdę, o ile współczynnik taki jest przez giełdę publikowany;
- 3) w przypadku opcji oferowanych w obrocie pozagiełdowym należy stosować współczynniki delta ustalone przez rynki pozagiełdowe lub w przypadku ich braku obliczone na podstawie własnych modeli wyceny opcji.

2. Krajowa firma inwestycyjna, która zawiera transakcje terminowe opcyjne, jest zobowiązana do kontroli i limitowania ryzyka wynikającego z wpływu innych niż zmiany bieżących parametrów cenowych czynników wpływających na wartość opcji.

3. Krajowa firma inwestycyjna, która zawiera transakcje terminowe opcyjne tylko i wyłącznie w sposób zapewniający jednocześnie, każdorazowe i natychmiastowe zawarcie przeciwstawnej transakcji terminowej opcyjnej o tych samych parametrach, jest zwolniona z obowiązku stosowania współczynników delta obliczonych na podstawie własnych modeli wyceny opcji.

§ 6. Operacje złożone, polegające na:

- 1) zawarciu operacji (transakcji zewnętrznej), której przedmiotem jest inna operacja (transakcja wewnętrzna) — uwzględnia się w rachunku pozycji pierwotnych zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym załączniku zastosowanymi do transakcji zewnętrznej, przy czym transakcji tej przypisuje się kwotę nominalną transakcji wewnętrznej;
- 2) jednoczesnym zawarciu kilku operacji — rozkłada się na operacje składowe i uwzględnia się odrębnie w rachunku pozycji pierwotnych zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym załączniku.

§ 7. Operacje, których wynikiem są zarówno aktywa lub zobowiązania bilansowe, jak i pozycje pozabilansowe, rozkłada się odpowiednio na operacje bilansowe i operacje pozabilansowe i uwzględnia w rachunku

pozycji pierwotnych odrębnie zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym załączniku.

§ 8. Gwarantowanie emisji papierów wartościowych uwzględnia się w rachunku pozycji pierwotnych w kwocie zobowiązania do objęcia (zakupu), po z góry ustalonej cenie i w z góry ustalonym terminie, papierów wartościowych pochodzących z nowej emisji, pomniejszonej o kwoty dokonanych subskrypcji i otrzymanych regwarancji.

§ 9. Gwarantowanie emisji papierów wartościowych można uwzględniać w rachunku pozycji pierwotnych jako iloczyn kwoty zobowiązania do objęcia (zakupu), po z góry ustalonej cenie i w z góry ustalonym terminie, papierów wartościowych pochodzących z nowej emisji, pomniejszonej o kwoty dokonanych subskrypcji i otrzymanych regwarancji, i odpowiednich współczynników przeliczeniowych określonych w poniższej tabeli:

Okres	Współczynniki przeliczeniowe
od podpisania umowy do dnia zerowego	0 %
w pierwszym dniu roboczym po dniu zerowym	10 %
w drugim i trzecim dniu roboczym po dniu zerowym	25 %
w czwartym dniu roboczym po dniu zerowym	50 %
w piątym dniu roboczym po dniu zerowym	75 %
w szóstym i dalszych dniach roboczych po dniu zerowym	100 %

przy czym dzień zerowy oznacza dzień, w którym krajowa firma inwestycyjna staje się bezwarunkowo zobowiązana do objęcia (zakupu) znanej ilości papierów wartościowych po uzgodnionej cenie.

B. Obliczanie pozycji zagregowanych

§ 10. Pozycję netto w danym instrumencie bazowym oblicza się jako bezwzględną wartość różnicy pomiędzy sumą długich i sumą krótkich pozycji pierwotnych w tym instrumencie bazowym, przy czym pozycję tę oznacza się jako:

- 1) długą — gdy różnica ta jest dodatnia;
- 2) krótką — gdy różnica ta jest ujemna;
- 3) domkniętą — gdy różnica ta jest równa zero.

§ 11. Pozycję całkowitą oblicza się jako:

- 1) sumę długich albo sumę krótkich pozycji netto w poszczególnych instrumentach bazowych, w zależności od tego, która z tych sum jest wyższa co do bezwzględnej wartości, albo
- 2) sumę długich pozycji netto w poszczególnych instrumentach bazowych — gdy sumy, o których mowa w pkt 1, są sobie równe co do bezwzględnej wartości.

§ 12. 1. Globalną pozycję netto oblicza się jako różnicę bezwzględnych wartości sumy długich i sumy krótkich pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych.

2. Globalną pozycję brutto oblicza się jako sumę bezwzględnych wartości pozycji pierwotnych długich i pozycji pierwotnych krótkich w instrumentach bazowych.

Załącznik nr 2

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA POZYCJI

A. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen instrumentów kapitałowych

I. Szczególne zasady wyznaczania pozycji w instrumentach kapitałowych

§ 1. Przez instrumenty kapitałowe rozumie się:

- 1) akcje;
- 2) prawa poboru akcji;
- 3) kwity depozytowe;

- 4) certyfikaty inwestycyjne;
- 5) inne papiery wartościowe obciążone ryzykiem cen instrumentów kapitałowych;
- 6) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych;
- 7) element kapitałowy papierów wartościowych zamiennych na instrumenty kapitałowe wymienione w pkt 1—6, wyodrębniony w sposób określony w § 6 załącznika nr 1 do rozporządzenia.

§ 2. 1. Do wyznaczania pozycji pierwotnych w instrumentach kapitałowych stosuje się odpowied-

nio przepisy załącznika nr 1 do rozporządzenia, przy czym:

- 1) przez instrumenty bazowe należy rozumieć poszczególne instrumenty kapitałowe;
- 2) przez parametry cenowe należy rozumieć ceny poszczególnych instrumentów kapitałowych, z zastrzeżeniem § 10 pkt 2.

2. Długie lub krótkie pozycje w transakcjach terminowych prostych, w których instrumentami bazowymi są instrumenty kapitałowe, są traktowane odpowiednio jak długie lub krótkie pozycje w instrumentach kapitałowych, do których te transakcje terminowe się odnoszą.

§ 3. Instrumenty kapitałowe pomniejszające poziom nadzorowanych kapitałów wyłącza się z rachunku pozycji w instrumentach kapitałowych.

§ 4. 1. Dla celów obliczania pozycji netto w poszczególnych instrumentach kapitałowych pozycje pierwotne wynikające z operacji na indeksach instrumentów kapitałowych lub z operacji na jednostkach uczestnictwa funduszy inwestycyjnych można:

- 1) rozkładać na pozycje pierwotne w poszczególnych instrumentach kapitałowych zgodnie z ich aktualnym udziałem w indeksie lub w jednostce uczestnictwa funduszy inwestycyjnych;
- 2) traktować jako pozycję pierwotną wynikającą z operacji na odrębnym instrumencie kapitałowym, którego cena jest średnią ważoną ceną instrumentów kapitałowych zaliczonych do indeksu lub jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

2. Transakcja terminowa prosta kupna albo sprzedaży, której instrumentem bazowym jest indeks instrumentów kapitałowych lub jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, dla celów ustalenia pozycji, stanowi odpowiednio pozycję długą albo krótką w instrumentach bazowych ustaloną zgodnie z ust. 1.

§ 5. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen instrumentów kapitałowych oblicza się jako sumę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego cen instrumentów kapitałowych i wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych.

II. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego cen instrumentów kapitałowych oraz wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych

§ 6. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego cen instrumentów kapitałowych oblicza się dla pozycji pierwotnych w instrumentach kapitałowych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego jako 8 % bezwzględnej wartości globalnej pozycji netto w instrumentach kapitałowych.

§ 7. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych oblicza się dla

pozycji pierwotnych w instrumentach kapitałowych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego metodą podstawową lub metodą uproszczoną.

§ 8. 1. Przy obliczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych metodą podstawową zalicza się każdą pozycję pierwotną w danym instrumencie kapitałowym do jednej z następujących grup:

- 1) pozycje w instrumentach kapitałowych wynikające z transakcji terminowych, których przedmiotem są indeksy uznanych giełd papierów wartościowych;
- 2) pozycje w instrumentach kapitałowych płynnych i zdywersyfikowanych;
- 3) pozostałe pozycje w instrumentach kapitałowych.

2. Przez indeksy uznanych giełd papierów wartościowych rozumie się następujące indeksy:

- 1) All Ords — w Związku Australijskim;
- 2) ATX — w Republice Austrii;
- 3) BEL20 — w Królestwie Belgii;
- 4) Sao Paulo — Bovespa — w Federacyjnej Republice Brazylii;
- 5) DJ Euro STOXX 50 — indeks międzynarodowy;
- 6) Euronext 100 — indeks międzynarodowy;
- 7) CAC40 — w Republice Francuskiej;
- 8) IBEX35 — w Królestwie Hiszpanii;
- 9) EOE25 — w Królestwie Niderlandów;
- 10) Hang Seng — w Specjalnym Regionie Autonomicznym Hongkong;
- 11) Nikkei225 — w Japonii;
- 12) TSE35 — w Kanadzie;
- 13) IPC Index — w Meksykańskich Stanach Zjednoczonych;
- 14) DAX — w Republice Federalnej Niemiec;
- 15) WIG20 — w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 16) SMI — w Konfederacji Szwajcarskiej;
- 17) OMX — w Królestwie Szwecji;
- 18) S&P500 — w Stanach Zjednoczonych Ameryki;
- 19) Dow Jones Ind. Av. — w Stanach Zjednoczonych Ameryki;
- 20) NASDAQ — w Stanach Zjednoczonych Ameryki;
- 21) TFSE 100 — w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej;
- 22) FTSE mid250 — w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej;
- 23) MIB 30 — w Republice Włoskiej.

3. Przez instrumenty kapitałowe płynne i zdywersyfikowane rozumie się instrumenty kapitałowe, które spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) instrument kapitałowy ujęty jest w jednym z indeksów uznanych giełd papierów wartościowych;
- 2) utrzymywana przez krajową firmę inwestycyjną pozycja netto w danym instrumencie kapitałowym nie przekracza 10 % globalnej pozycji brutto w instrumentach kapitałowych;
- 3) łączna wartość utrzymywanych przez krajową firmę inwestycyjną pozycji netto w poszczególnych instrumentach kapitałowych, przekraczających 5 % globalnej pozycji brutto, nie przekracza 50 % pozycji globalnej brutto.

4. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego ceny danego instrumentu kapitałowego oblicza się jako iloczyn bezwzględnej wartości pozycji netto w tym instrumencie i stopy narzutu w wysokości:

- 1) 0 % — w przypadku instrumentu będącego przedmiotem pozycji zaliczonej do grupy, o której mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) 2 % — w przypadku instrumentu będącego przedmiotem pozycji zaliczonej do grupy, o której mowa w ust. 1 pkt 2;
- 3) 4 % — w przypadku instrumentu będącego przedmiotem pozycji zaliczonej do grupy, o której mowa w ust. 1 pkt 3.

5. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka szczególnego cen poszczególnych instrumentów, obliczonych zgodnie z ust. 4.

§ 9. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych może być obliczany metodą uproszczoną jako 4 % globalnej pozycji brutto w instrumentach kapitałowych, przy czym w rachunku tym nie uwzględnia się pozycji w instrumentach kapitałowych, wynikających z terminowych transakcji giełdowych, których przedmiotem są indeksy uznanych giełd papierów wartościowych.

§ 10. Krajowa firma inwestycyjna może stosować metodę wartości zagrożonej do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen instrumentów kapitałowych, określoną w przepisach załącznika nr 10 do rozporządzenia, w zakresie:

- 1) ryzyka szczególnego i ryzyka ogólnego cen instrumentów kapitałowych łącznie — przyjmując jako parametry cenowe ceny poszczególnych instrumentów kapitałowych;
- 2) ryzyka ogólnego cen instrumentów kapitałowych — przyjmując jako parametry cenowe indeksy giełd, na których są notowane poszczególne instrumenty kapitałowe.

B. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów

I. Szczególne zasady wyznaczania pozycji w towarach

§ 11. W rozumieniu przepisów niniejszej części:

- 1) za towary uważa się towary giełdowe określone w art. 2 pkt 2 lit. a—c ustawy o giełdach towarowych, z wyłączeniem złota;
- 2) za towar jednolity uznaje się:
  - a) towar identyczny stanowiący różne podkategorie tego samego towaru,
  - b) towary wzajemnie zastępowalne,
  - c) towary będące bliskimi substytutami, jeśli współczynnik korelacji pomiędzy zmianami cen tych towarów wynosi nie mniej niż 0,9 w okresie co najmniej jednego roku.

§ 12. Pozycje pierwotne w towarach wyznacza się na podstawie przepisów załącznika nr 1 do rozporządzenia, przy czym:

- 1) przez instrumenty bazowe należy rozumieć poszczególne towary jednolite;
- 2) przez parametry cenowe należy rozumieć ceny poszczególnych towarów jednolitych.

§ 13. 1. Przy obliczaniu łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów pomija się równe co do wartości bezwzględnej przeciwstawne pozycje pierwotne w danym towarze jednolitym, których terminy zapadalności przypadają:

- 1) w tym samym dniu albo
- 2) w odstępie co najwyżej 10 dni, jeśli wynikają one z transakcji dokonywanych na giełdzie towarowej lub podobnych zorganizowanych rynkach z codziennymi datami dostaw.

2. W przypadku występowania różnych cen towarów uznanych za towar jednolity, cenę towaru jednolitego wyznacza się jako średnią ważoną tych cen.

3. Dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów można pominąć pozycje pierwotne w towarach wynikające z operacji finansowania zapasów towarów.

II. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów

§ 14. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się dla pozycji pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego i niehandlowego metodą uproszczoną, metodą terminów zapadalności lub metodą wartości zagrożonej.

§ 15. 1. Przy obliczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów metodą terminów zapadalności klasyfikuje się każdą pozycję pierwotną w danym towa-

rze jednolitym, wyznaczoną zgodnie z przepisami części I, do jednego z przedziałów rezydualnych terminów zapadalności określonych w drugiej kolumnie tabeli:

Numer przedziału	Przedziały rezydualnych terminów zapadalności	Stopa narzutu (w %)
kolumna 1	kolumna 2	kolumna 3
1	0—1 miesiąc	1,50
2	> 1—3 miesiące	1,50
3	> 3—6 miesięcy	1,50
4	> 6—12 miesięcy	1,50
5	> 1—2 lata	1,50
6	> 2—3 lata	1,50
7	> 3 lata	1,50

2. Pozycje pierwotne odpowiadające fizycznym zapasom danego towaru jednolitego należy zaklasyfikować do pierwszego przedziału rezydualnych terminów zapadalności.

3. Na podstawie klasyfikacji dokonanej zgodnie z ust. 1 w każdym przedziale rezydualnych terminów zapadalności oblicza się sumę pozycji pierwotnych długich i pozycji pierwotnych krótkich.

4. Mniejsza z bezwzględnych wartości:

1) sumy pierwotnych pozycji długich w danym przedziale rezydualnych terminów zapadalności powiększonej o niedopasowaną pozycję długą z poprzedniego przedziału rezydualnych terminów zapadalności lub

2) sumy pierwotnych pozycji krótkich w tym samym przedziale rezydualnych terminów zapadalności powiększonej o niedopasowaną pozycję krótką z poprzedniego przedziału rezydualnych terminów zapadalności

— stanowi dopasowaną pozycję w danym przedziale rezydualnych terminów zapadalności, różnica zaś między tymi wartościami bezwzględnymi stanowi niedopasowaną pozycję w tym przedziale. W pierwszym przedziale rezydualnych terminów zapadalności nie dokonuje się powiększenia sumy pozycji pierwotnych.

5. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ceny danego towaru jednolitego oblicza się jako sumę:

1) dopasowanych pozycji w poszczególnych przedziałach rezydualnych terminów zapadalności, pomnożonych przez odpowiadające tym przedziałom stopy narzutu podane w trzeciej kolumnie tabeli zawartej w ust. 1;

2) niedopasowanych pozycji w poszczególnych przedziałach rezydualnych terminów zapadalności,

z wyłączeniem ostatniego, pomnożonych przez 0,6 %;

3) niedopasowanej pozycji w ostatnim przedziale rezydualnych terminów zapadalności, pomnożonej przez 15 %.

6. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka cen poszczególnych towarów jednolitych, obliczonych zgodnie z ust. 5.

§ 16. 1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen danego towaru jednolitego może być obliczony metodą uproszczoną jako suma 15 % globalnej pozycji netto w danym towarze jednolitym i 3 % globalnej pozycji brutto w danym towarze jednolitym.

2. Wysokość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka cen poszczególnych towarów jednolitych, obliczonych zgodnie z ust. 1.

§ 17. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów można obliczyć metodą wartości zagrożonej zgodnie z przepisami załącznika nr 10 do rozporządzenia, przy czym jako parametry cenowe należy rozumieć ceny towarów jednolitych.

C. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych

I. Szczególne zasady wyznaczania pozycji w instrumentach dłużnych

§ 18. Przez instrumenty dłużne rozumie się:

1) dłużne papiery wartościowe, w tym między innymi: bony skarbowe, obligacje, listy zastawne, certyfikaty depozytowe, czek bankierskie, z wyłączeniem własnych dłużnych papierów wartościowych;

- 2) hipotetyczne depozyty i lokaty wynikające z dekompozycji transakcji terminowych na stopę procentową;
- 3) inne instrumenty dłużne będące przedmiotem obrotu handlowego.

§ 19. Pozycje pierwotne w instrumentach dłużnych wyznacza się zgodnie z przepisami załącznika nr 1 do rozporządzenia, w podziale na waluty denominacji tych instrumentów, przy czym:

- 1) przez instrument bazowy należy rozumieć instrument dłużny;
- 2) przez parametr cenowy należy rozumieć rentowność do wykupu lub cenę instrumentu dłużnego.

§ 20. W rachunku łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych uwzględnia się tę spośród pozycji pierwotnych wynikających z dekompozycji transakcji terminowej, której odpowiada dłuższy termin zapadalności, pomija się pozycje pierwotne odpowiadające terminowi zapadalności transakcji.

§ 21. Przez pozycję o niskim ryzyku szczególnym rozumie się pozycje pierwotne:

- 1) w instrumentach bazowych, którym przypisano wagę ryzyka równą 0 % zgodnie z § 13 załącznika nr 6 do rozporządzenia;
- 2) wynikające z operacji, których wartość w terminie rozliczenia zależy wyłącznie od rentowności do wykupu instrumentów uznawanych na danym rynku za wolne od ryzyka kredytowego (w szczególności: instrumenty dłużne wyemitowane przez Skarb Państwa, hipotetyczne depozyty i lokaty oparte na średnich stopach procentowych rynku międzybankowego).

§ 22. Przez pozycje o obniżonym ryzyku szczególnym rozumie się pozycje pierwotne w instrumentach bazowych:

- 1) którym przypisano wagę ryzyka równą 20 % zgodnie z § 14 załącznika nr 6 do rozporządzenia;
- 2) notowanych na rynkach regulowanych, które posiadają indeksy uznanych giełd papierów wartościowych, o których mowa w § 8 ust. 2;
- 3) posiadających ocenę na poziomie co najmniej inwestycyjnym przyznaną przez więcej niż jedną z poniższych agencji ratingowych:
  - a) FITCH Polska,
  - b) Moody's Investors Services,
  - c) Standard & Poor's Corporation,
  - d) Fitch IBCA, Duff & Phelps,
  - e) Thompson Bank Watch.

II. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych

§ 23. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych oblicza się dla pozycji pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

§ 24. Pozycje netto w poszczególnych instrumentach dłużnych wyrażonych w danej walucie zalicza się do jednej z grup wymienionych w kolumnie pierwszej tabeli:

Grupy pozycji	Rezydualny termin zapadalności	Stopa narzutu (w %)
kolumna 1	kolumna 2	kolumna 3
Pozycje o niskim ryzyku szczególnym		0,00
Pozycje o obniżonym ryzyku szczególnym	do 6 miesięcy	0,25
	> 6—24 miesiące	1,00
	> 24 miesiące	1,60
Pozostałe pozycje		8,00

§ 25. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych wyrażonych w danej walucie oblicza się jako sumę iloczynów pozycji netto w tych instrumentach, obliczonych zgodnie z przepisami części I, przez stopy narzutu odpowiadające grupom pozycji, do których zostały zaliczone, określone w kolumnie trzeciej tabeli, o której mowa w § 24.

§ 26. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych (dla wszystkich walut obcych) oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla poszczególnych walut zgodnie z § 25.

§ 27. Krajowa firma inwestycyjna może stosować metodę wartości zagrożonej do obliczania łącznego

wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych wyłącznie na zasadach określonych w § 33.

D. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych

I. Szczególne zasady wyznaczania pozycji

§ 28. W rozumieniu przepisów niniejszej części:

- 1) przez instrumenty bazowe rozumie się instrumenty dłużne, w tym także instrumenty dłużne wynikające z dekompozycji transakcji terminowych dokonanej zgodnie z przepisami załącznika nr 1 do rozporządzenia;
- 2) pozycje pierwotne w instrumentach bazowych wyznacza się zgodnie z przepisami załącznika nr 1 do rozporządzenia, z uwzględnieniem zasad wyznaczania pozycji w instrumentach bazowych.

§ 29. Pary przeciwstawnych pozycji pierwotnych wynikających z transakcji salduje się, jeżeli:

- 1) pozycje pierwotne są wyrażone w tej samej walucie;
- 2) rentowności do wykupu związane z pozycjami pierwotnymi są identyczne lub różnica między nimi nie przekracza 30 punktów bazowych;
- 3) kupony (jeśli istnieją) związane z pozycjami pierwotnymi są identyczne lub różnica między nimi nie przekracza 30 punktów bazowych;
- 4) rezydualne terminy zapadalności pozycji pierwotnych następują tego samego dnia — w przypadku

terminów krótszych niż 1 miesiąc lub nie różnią się o więcej niż:

- a) 7 dni — w przypadku terminów od 1 miesiąca do jednego roku,
- b) 30 dni — w przypadku terminów przekraczających jeden rok.

II. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych

§ 30. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się dla pozycji pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego metodą terminów zapadalności, metodą zaktualizowanego średniego okresu zwrotu lub metodą wartości zagrożonej.

§ 31. 1. Przy obliczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych metodą terminów zapadalności — pozycje pierwotne dzieli się na dwie grupy w zależności od wysokości kuponu w następujący sposób:

- 1) grupa A — obejmująca pozycje pierwotne z kuponem równym 3 % lub większym;
- 2) grupa B — obejmująca pozycje pierwotne z kuponem mniejszym niż 3 %.

2. Pozycje pierwotne w instrumentach bazowych wyrażone w danej walucie, obliczone zgodnie z przepisami części I, zalicza się do jednego z przedziałów rezydualnych terminów zapadalności (przedział), podzielonych na trzy strefy przedziałów zapadalności (strefa), z uwzględnieniem wysokości kuponu, zgodnie z tabelą:

Strefa	Lp.	Przedziały rezydualnych terminów zapadalności		Mnożnik (%)
		grupa A	grupa B	
kolumna 1	kolumna 2	kolumna 3	kolumna 4	kolumna 5
Pierwsza	1	0—1 miesiąc	0—1 miesiąc	0,00
	2	> 1—3 miesiące	> 1—3 miesiące	0,20
	3	> 3—6 miesięcy	> 3—6 miesięcy	0,40
	4	> 6—12 miesięcy	> 6—12 miesięcy	0,70
Druga	5	> 1—2 lata	> 1—1,9 lat	1,25
	6	> 2—3 lata	> 1,9—2,8 lat	1,75
	7	> 3—4 lata	> 2,8—3,6 lat	2,25
Trzecia	8	> 4—5 lat	> 3,6—4,3 lat	2,75
	9	> 5—7 lat	> 4,3—5,7 lat	3,25
	10	> 7—10 lat	> 5,7—7,3 lat	3,75
	11	> 10—15 lat	> 7,3—9,3 lat	4,50
	12	> 15—20 lat	> 9,3—10,6 lat	5,25
	13	> 20 lat	> 10,6—12 lat	6,00
	14		> 12—20 lat	8,00
	15		> 20 lat	12,50

3. Na podstawie klasyfikacji dokonanej zgodnie z ust. 2, w każdym przedziale oblicza się ważne pozycje pierwotne jako iloczyny wartości godziwych poszczególnych pozycji pierwotnych i mnożników odpowiadających tym przedziałom.

4. Mniejsza z kwot:

- 1) sumy ważonych pozycji pierwotnych długich albo
- 2) sumy ważonych pozycji pierwotnych krótkich w danym przedziale

— stanowi ważoną pozycję dopasowaną w danym przedziale, zaś bezwzględna wartość różnicy między tymi kwotami stanowi ważoną pozycję niedopasowaną w tym przedziale, z tym że jeśli względna wartość różnicy jest dodatnia, to występuje ważona długa pozycja niedopasowana w danym przedziale, natomiast jeśli względna wartość różnicy jest ujemna, to występuje ważona krótka pozycja niedopasowana w danym przedziale.

5. Mniejsza z kwot:

- 1) sumy ważonych długich pozycji niedopasowanych albo
- 2) sumy ważonych krótkich pozycji niedopasowanych danej strefy

— stanowi ważoną pozycję dopasowaną w tej strefie, zaś bezwzględna wartość różnicy między tymi kwotami stanowi ważoną pozycję niedopasowaną w tej strefie, z tym że jeśli względna wartość różnicy jest dodatnia, to występuje ważona długa pozycja niedopasowana w danej strefie, natomiast jeśli względna wartość różnicy jest ujemna, to występuje ważona krótka pozycja niedopasowana w danej strefie.

6. Mniejsza z kwot:

- 1) ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w pierwszej strefie albo
- 2) ważonej pozycji krótkiej (długiej) niedopasowanej w drugiej strefie

— stanowi ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą.

7. Mniejsza z kwot:

- 1) ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w drugiej strefie, pomniejszonej o ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą, albo
- 2) ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w trzeciej strefie

— stanowi ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami drugą i trzecią.

8. Obliczeń, o których mowa w ust. 6 i 7, można dokonać, przyjmując odwrotną numerację stref.

9. Ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i trzecią stanowi mniejsza z kwot:

- 1) ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w pierwszej strefie, pomniejszonej o ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą, albo
- 2) ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w trzeciej strefie pomniejszonej o ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami drugą i trzecią.

10. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych dla danej waluty oblicza się jako sumę:

- 1) 10 % sumy ważonych pozycji dopasowanych w poszczególnych przedziałach;
- 2) 40 % ważonej pozycji dopasowanej w strefie pierwszej;
- 3) 30 % ważonej pozycji dopasowanej w strefie drugiej;
- 4) 30 % ważonej pozycji dopasowanej w strefie trzeciej;
- 5) 40 % ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i drugą;
- 6) 40 % ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami drugą i trzecią;
- 7) 150 % ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i trzecią oraz
- 8) 100 % pozycji globalnej netto obliczonej dla ważonych pozycji pierwotnych, zgodnie z zasadami określonymi w przepisach załącznika nr 1 do rozporządzenia, z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach części I.

11. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla poszczególnych walut zgodnie z ust. 10.

§ 32. 1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych można obliczyć metodą zaktualizowanego średniego okresu zwrotu, ustalając dla każdej pozycji pierwotnej w instrumencie bazowym wyrażonym w danej walucie:

- 1) rentowność do wykupu;
- 2) średni okres zwrotu;
- 3) zaktualizowany średni okres zwrotu.

2. Pozycje pierwotne w instrumentach bazowych wyrażone w danej walucie, obliczone zgodnie z przepisami części I, należy zaklasyfikować do jednej ze stref zaktualizowanego średniego okresu zwrotu (strefa) zgodnie z tabelą:

Strefa	Zaktualizowany średni okres zwrotu instrumentu bazowego pozycji pierwotnej (w latach)	Założona zmiana rentowności do wykupu (w %)
kolumna 1	kolumna 2	kolumna 3
1	> 0,0—1,0	1,00
2	> 1,0—3,6	0,85
3	> 3,6	0,70

3. W każdej strefie oblicza się okresowo ważone pozycje pierwotne (długie i krótkie) jako iloczyny wartości godziwych poszczególnych pozycji pierwotnych, ich zaktualizowanych średnich okresów zwrotu oraz wielkości założonych zmian rentowności do wykupu odpowiadających tym strefom.

4. W każdej strefie oblicza się sumę okresowo ważonych pozycji pierwotnych długich i sumę okresowo ważonych pozycji pierwotnych krótkich. Mniejsza z tych sum stanowi okresowo ważoną pozycję dopasowaną w tej strefie, zaś bezwzględna wartość różnicy między tymi sumami stanowi okresowo ważoną pozycję niedopasowaną w tej strefie, z tym że jeśli względna wartość różnicy jest dodatnia, to występuje okresowo ważona długa pozycja niedopasowana w danej strefie, natomiast jeśli względna wartość różnicy jest ujemna, to występuje okresowo ważona krótka pozycja niedopasowana w danej strefie.

5. Mniejsza z kwot:

- 1) okresowo ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w pierwszej strefie albo
  - 2) okresowo ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w drugiej strefie
- stanowi okresowo ważoną dopasowaną pozycję pomiędzy strefami pierwszą i drugą.

6. Mniejsza z kwot:

- 1) okresowo ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w drugiej strefie, pomniejszonej o okresowo ważoną dopasowaną pozycję pomiędzy strefami pierwszą i drugą, albo
  - 2) okresowo ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w trzeciej strefie
- stanowi okresowo ważoną dopasowaną pozycję pomiędzy strefami drugą i trzecią.

7. Obliczeń, o których mowa w ust. 5 i 6, można dokonać, przyjmując odwrotną numerację stref zaktualizowanego średniego okresu zwrotu.

8. Okresowo ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i trzecią stanowi mniejsza z kwot:

- 1) okresowo ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w pierwszej strefie, pomniejszonej

o okresowo ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą, albo

- 2) okresowo ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w trzeciej strefie pomniejszonej o okresowo ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami drugą i trzecią.

9. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych dla danej waluty oblicza się jako sumę:

- 1) 2 % sumy okresowo ważonych pozycji dopasowanych w poszczególnych strefach;
- 2) 40 % okresowo ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i drugą;
- 3) 40 % okresowo ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami drugą i trzecią;
- 4) 150 % okresowo ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i trzecią oraz
- 5) 100 % pozycji globalnej netto obliczonej dla okresowo ważonych pozycji pierwotnych, zgodnie z zasadami określonymi w przepisach załącznika nr 1 do rozporządzenia, z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach części I.

10. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla poszczególnych walut zgodnie z ust. 9.

§ 33. 1. Przy obliczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych metodą wartości zagrożonej zgodnie z przepisami załącznika nr 10 do rozporządzenia, przez parametry cenowe należy rozumieć rentowności do wykupu instrumentów uznawanych na danym rynku za wolne od ryzyka kredytowego (w szczególności: instrumenty dłużne wyemitowane przez Skarb Państwa, hipotetyczne depozyty i lokaty oparte na średnich stopach procentowych rynku międzybankowego).

2. Krajowa firma inwestycyjna może uwzględnić w rachunku, o którym mowa w ust. 1, ryzyko szczególne instrumentów dłużnych, poprzez przyjęcie, że parametrami cenowymi odpowiadającymi pozycjom w tych instrumentach są ich rzeczywiste rynkowe rentowności do wykupu.

3. Dla każdej waluty należy:
- 1) zdefiniować co najmniej sześć przedziałów terminów zapadalności;
  - 2) określić odrębne parametry cenowe jako rentowności do wykupu reprezentacyjne dla każdego z przedziałów, o których mowa w pkt 1;

3) zaklasyfikować pozycje pierwotne do odpowiednich przedziałów, o których mowa w pkt 1.

4. Model wartości zagrożonej w zakresie ryzyka ogólnego stóp procentowych powinien uwzględniać zróżnicowanie poziomów rentowności do wykupu dla różnych instrumentów bazowych.

Załącznik nr 3

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA ROZLICZENIA-DOSTAWY

A. Szczególne zasady wyznaczania pozycji

§ 1. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy oblicza się dla operacji zaliczonych do portfela handlowego.

§ 2. 1. W przypadku operacji, których umowny termin rozliczenia minął, oblicza się różnicę między ich bieżącą wartością godziwą a wartością wynikającą z ustalonej ceny rozliczenia danego instrumentu bazowego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do transakcji:

- 1) z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu;
- 2) udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów.

§ 3. Operacje, dla których różnica, o której mowa w § 2 ust. 1, jest wartością dodatnią, zalicza się do przedziałów opóźnień określonych w pierwszej kolumnie tabeli zgodnie z liczbą dni, jakie upłynęły po ich umownym dniu rozliczenia.

Przedział opóźnienia (liczba dni roboczych po dniu rozliczenia)	Współczynnik przeliczeniowy (w %)	Współczynnik przeliczeniowy (w %)
kolumna 1	kolumna 2	kolumna 3
5—15	8	0,5
16—30	50	4,0
31—45	75	9,0
46 i więcej	100	zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 2

B. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy

§ 4. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy oblicza się metodą podstawową albo metodą uproszczoną.

§ 5. Obliczanie łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy metodą podstawową polega na:

- 1) obliczeniu w danym przedziale opóźnienia sumy różnic, o których mowa w § 2 ust. 1, obliczonych dla poszczególnych operacji zaliczonych do danego przedziału opóźnienia, pomnożonej przez odpowiadający danemu przedziałowi opóźnienia współczynnik przeliczeniowy z kolumny drugiej tabeli określonej w § 3, oraz
- 2) zsumowaniu obliczonych w sposób określony w pkt 1 iloczynów w poszczególnych przedziałach opóźnienia.

§ 6. 1. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy obliczany metodą uproszczoną stanowi suma wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy w poszczególnych przedziałach opóźnienia.

2. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy w poszczególnych przedziałach opóźnienia oblicza się jako:

- 1) sumę nominalnych kwot operacji, o których mowa w § 2, zaliczonych do tego przedziału, pomnożoną przez odpowiedni współczynnik przeliczeniowy z trzeciej kolumny tabeli przedstawionej w § 3 — w przypadku operacji, których rozliczenie opóźnione jest o nie więcej niż 45 dni roboczych, oraz
- 2) sumę różnic, o których mowa w § 3, odpowiadających pozycjom zaliczonym do tego przedziału — w przypadku pozycji, których rozliczenie opóźnione jest o co najmniej 46 dni roboczych.

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA KONTRAHENTA

§ 1. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kontrahenta oblicza się dla operacji zaliczonych do portfela handlowego jako sumę następujących wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kontrahenta:

- 1) operacji polegających na dokonaniu zapłaty lub dostawy instrumentu bazowego przed otrzymaniem dostawy lub zapłaty;
- 2) transakcji z udzielonym i otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz transakcji udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów;
- 3) transakcji terminowych;
- 4) innych operacji.

§ 2. 1. Wymóg kapitałowy tytułu ryzyka kontrahenta operacji polegających na dokonaniu zapłaty lub dostawy instrumentu bazowego przed otrzymaniem dostawy lub zapłaty, z wyłączeniem transakcji objętych funduszem rozliczeniowym, oblicza się jako 8 % sumy należnej zapłaty lub wartości godziwej należnych instrumentów bazowych pomnożonych przez wagi ryzyka przypisane poszczególnym kontrahentom sklasyfikowanym zgodnie z zasadami zawartymi w przepisach części B załącznika nr 6 do rozporządzenia:

- 1) w przypadku operacji krajowych — od dnia dokonania przez krajową firmę inwestycyjną zapłaty lub dostawy instrumentu bazowego;
- 2) w przypadku operacji transgranicznych — od dnia następującego po dniu dokonania przez krajową firmę inwestycyjną zapłaty lub dostawy instrumentu bazowego.

2. Procentowe wagi ryzyka kontrahenta ustalone są jako:

- 1) waga ryzyka kontrahenta 0 %:
  - a) podmioty klasy I,
  - b) podmioty klasy II i III w zakresie operacji z tymi podmiotami w części zabezpieczonej:
    - kwotą pieniężną przekazaną na rachunek krajowej firmy inwestycyjnej,
    - gwarancjami (poręczeniami) udzielonymi przez podmioty klasy I,
    - dłużnymi papierami wartościowymi, których emitentem jest podmiot klasy I;
- 2) waga ryzyka kontrahenta 20 %:
  - a) podmioty klasy II w zakresie operacji nieobjętych wagą ryzyka kontrahenta 0 %,
  - b) podmioty klasy III w zakresie operacji nieobjętych wagą ryzyka kontrahenta 0 %, w części zabezpieczonej:
    - gwarancjami (poręczeniami) udzielonymi przez podmioty klasy II,

— dłużnymi papierami wartościowymi, których emitentem jest podmiot klasy II;

- 3) waga ryzyka kontrahenta 50 % — dla podmiotów klasy III w zakresie transakcji terminowych nieobjętych niższymi wagami ryzyka kontrahenta;
- 4) waga ryzyka kontrahenta 100 % — dla podmiotów klasy III w zakresie operacji nieobjętych niższymi wagami ryzyka kontrahenta.

§ 3. 1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kontrahenta transakcji z udzielonym i otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz transakcji udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów oblicza się jako 8 % wielkości obliczonych zgodnie z ust. 2 i 3, pomnożonych przez, określone w § 2 ust. 2, wagi ryzyka przypisane poszczególnym kontrahentom sklasyfikowanym zgodnie z zasadami zawartymi w przepisach części B załącznika nr 6 do rozporządzenia.

2. W przypadku transakcji z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub transakcji udzielania pożyczek papierów wartościowych lub towarów oblicza się różnicę pomiędzy wartością godziwą przekazanych papierów wartościowych lub towarów a kwotą otrzymaną lub odpowiednio wartością godziwą przyjętego zabezpieczenia, jeśli różnica ta jest wartością dodatnią.

3. W przypadku transakcji z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu lub transakcji zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów oblicza się różnicę pomiędzy kwotą przekazaną lub odpowiednio wartością godziwą ustanowionego zabezpieczenia a wartością godziwą otrzymanych papierów wartościowych lub towarów, jeśli różnica ta jest wartością dodatnią.

4. Różnice, o których mowa w ust. 2 lub 3, oblicza się dla każdej transakcji z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz transakcji zaciągania lub udzielania pożyczek papierów wartościowych lub towarów oddzielnie.

5. Przy obliczaniu wartości godziwej przekazanych lub otrzymanych papierów wartościowych lub towarów oraz zabezpieczenia uwzględnia się naliczone odsetki.

§ 4. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kontrahenta transakcji terminowych oblicza się zgodnie z metodologią obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określoną w przepisach załącznika nr 6 do rozporządzenia.

§ 5. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kontrahenta innych operacji zaliczonych do portfela handlowego, w tym należności wynikających z opłat, prowizji, odsetek i dywidend, oraz depozytów zabezpieczających związanych z operacjami zaliczonymi do portfela handlowego oblicza się w sposób określony w przepisach załącznika nr 6 do rozporządzenia.

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA WALUTOWEGO

A. Szczególne zasady wyznaczania pozycji

§ 1. 1. Pierwotne pozycje wyrażone w walucie obcej oraz pierwotne pozycje w złocie, zwane dalej „walutowymi pozycjami pierwotnymi”, oblicza się zgodnie z zasadami wyznaczenia pozycji określonymi w przepisach załącznika nr 1 do rozporządzenia, przy czym:

- 1) przez instrumenty bazowe należy rozumieć poszczególne waluty obce oraz złoto, a także wszelkie inne instrumenty bazowe wyrażone w walucie obcej lub indeksowane do waluty obcej;
- 2) przez parametry cenowe należy rozumieć kursy walut obcych oraz cenę złota;
- 3) w rachunku pozycji pierwotnych uwzględnia się:
  - a) walutowe operacje bilansowe,
  - b) walutowe transakcje pozabilansowe,
  - c) operacje bilansowe i transakcje pozabilansowe, których instrument bazowy jest indeksowany do waluty obcej,
  - d) przyszłe koszty lub przychody walutowe w części zabezpieczonej przed ryzykiem walutowym.

2. Wybrane walutowe pozycje pierwotne mogą być uznane przez krajową firmę inwestycyjną za pozycje o charakterze strukturalnym, które podlegają wyłączeniu z rachunku pozycji walutowych, przy czym walutowe pozycje pierwotne o charakterze strukturalnym rozumiane są jako długoterminowe walutowe salda bilansowe związane z posiadaniem i utrzymywaniem:

- 1) dotacji dla zagranicznych oddziałów krajowych firm inwestycyjnych oraz akcji i udziałów w jednostkach zależnych i stowarzyszonych posiadanych przez dom maklerski, o ile dotacje te oraz akcje i udziały pomniejszają poziom nadzorowanych kapitałów odpowiednio krajowej firmy inwestycyjnej lub domu maklerskiego;
- 2) sald transakcji mających na celu zabezpieczenie wymogów kapitałowych krajowej firmy inwestycyjnej przed ryzykiem walutowym.

3. Przed wyłączeniem wybranych walutowych pozycji pierwotnych uznanych za pozycje o charakterze strukturalnym z rachunku pozycji walutowych krajowa firma inwestycyjna jest obowiązana poinformować Komisję o uznaniu wybranych walutowych pozycji pierwotnych za pozycje strukturalne, przedkładając:

- 1) informacje dotyczące rodzaju, wielkości i struktury walutowej tych pozycji;
- 2) uzasadnienie celowości zastosowania wyłączenia z punktu widzenia ryzyka walutowego.

4. Krajowa firma inwestycyjna powiadamia Komisję o zmianach danych zawartych w poinformowaniu

o uznaniu wybranych walutowych pozycji pierwotnych za pozycje strukturalne. W przypadku zaniechania tego obowiązku dana walutowa pozycja pierwotna nie podlega wyłączeniu z rachunku pozycji walutowych.

5. Krajowa firma inwestycyjna wyłącza z rachunku pozycji walutowych wielkości aktywów i pasywów krajowej firmy inwestycyjnej stanowiących środki pieniężne wyrażone w walucie obcej należące do klientów, które są zdeponowane na rachunkach w banku lub instytucji kredytowej prowadzonych dla krajowej firmy inwestycyjnej lub na rachunkach w zagranicznej firmie inwestycyjnej, oraz wielkości pozabilansowe krajowej firmy inwestycyjnej stanowiące wartość instrumentów finansowych wyrażonych w walucie obcej należących do klientów.

6. Jeżeli kurs utworzonej na mocy porozumień międzynarodowych rozliczeniowej waluty obcej lub jednostki rozliczeniowej jest ustalany w stosunku do koszyka wybranych walut obcych, to salda wyrażone w tej walucie lub jednostce rozliczeniowej można uwzględniać w rachunku walutowych pozycji pierwotnych odpowiednio po ich rozłożeniu na waluty składowe.

B. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego

§ 2. 1. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego obliczany jest wyłącznie w sytuacji, gdy suma całkowitej pozycji walutowej krajowej firmy inwestycyjnej, ustalonej w sposób określony w § 11 załącznika nr 1 do rozporządzenia, i jego pozycji netto w złocie przekracza 2 % poziomu nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej ustalonego, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w sposób określony w § 1 ust. 3 załącznika nr 9 do rozporządzenia.

2. W przypadku gdy dom maklerski wchodzi w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 13 rozporządzenia, łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego obliczany jest wyłącznie w sytuacji, gdy suma całkowitej pozycji walutowej domu maklerskiego, ustalonej w sposób określony w § 11 załącznika nr 1 do rozporządzenia, i jego pozycji netto w złocie przekracza 2 % poziomu nadzorowanych kapitałów ustalonego, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w sposób określony w § 6 załącznika nr 9 do rozporządzenia, bez uwzględnienia wielkości kapitałów uzupełniających III kategorii.

3. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego oblicza się dla pozycji pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego i z operacji zaliczonych do portfela niehandlowego metodą podstawową lub metodą wartości zagrożonej.

§ 3. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego obliczany metodą podstawową obejmuje:

- 1) obliczenie pozycji netto w każdej walucie obcej i w złocie;
- 2) przeliczenie pozycji netto na walutę krajową według bieżącego kursu średniego danej waluty ogłoszonego na dzień obliczeń przez Narodowy Bank Polski lub bieżącej na dzień obliczeń ceny rynkowej złota;
- 3) zsumowanie pozycji długich netto w każdej walucie przeliczonych na walutę krajową;
- 4) zsumowanie pozycji krótkich netto w każdej walucie przeliczonych na walutę krajową;
- 5) ustalenie całkowitej pozycji walutowej jako sumy długich lub sumy krótkich pozycji netto w walu-

tach obcych w zależności od tego, która z tych sum jest większa co do bezwzględnej wartości;

- 6) zsumowanie pozycji netto w złocie i całkowitej pozycji walutowej;
- 7) pomnożenie przez 8 % sumy uzyskanej w sposób, o którym mowa w pkt 6.

§ 4. 1. Przy obliczaniu łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego metodą wartości zagrożonej zgodnie z przepisami załącznika nr 10 do rozporządzenia parametrami cenowymi są kursy walutowe i cena złota.

2. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego oblicza się metodą wartości zagrożonej dla wszystkich walutowych pozycji pierwotnych.

Załącznik nr 6

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO

A. Zasady ogólne

§ 1. 1. Krajowe firmy inwestycyjne, których zakres prowadzonej działalności nie jest znaczący, obliczają łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w zakresie portfela niehandlowego i portfela handlowego łącznie.

2. Krajowe firmy inwestycyjne, których zakres prowadzonej działalności jest znaczący, obliczają łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w zakresie portfela niehandlowego.

§ 2. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę wartości aktywów ważonych ryzykiem i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem pomnożoną przez 8 %.

§ 3. Sumę wartości aktywów ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę wartości poszczególnych kategorii aktywów pomnożonych przez przypisane im procentowe wagi ryzyka, w zależności od podmiotów biorących udział w operacjach.

§ 4. Sumę wartości udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę iloczynów ekwiwalentów bilansowych udzielonych zobowiązań pozabilansowych i odpowiadających im procentowych wag ryzyka kontrahenta, określonych w § 2 ust. 2 załącznika nr 4 do rozporządzenia.

§ 5. Ekwiwalent bilansowy udzielonego zobowiązania pozabilansowego oblicza się:

- 1) zgodnie z § 17 — w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze warunkowym;
- 2) zgodnie z § 18 — w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych wynikających z transakcji terminowych.

§ 6. Aktywom i udzielonym zobowiązaniom pozabilansowym, których spłata uzależniona jest od podmiotu innego niż dłużnik, przypisuje się wyższą z wag ryzyka przypisanych dłużnikowi lub temu podmiotowi.

§ 7. Należności lub udzielone zobowiązania pozabilansowe, w zależności od określonego w odrębnych przepisach sposobu ich ujmowania w sprawozdaniu finansowym, wynikające z operacji dokonywanych na podstawie umowy z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu, uwzględnia się w rachunku aktywów lub zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem jako zabezpieczone należności lub udzielone zobowiązania pozabilansowe.

B. Klasyfikacja podmiotów

§ 8. Przez państwa należące do strefy A rozumie się:

- 1) państwa członkowskie Unii Europejskiej;
- 2) państwa członkowskie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD);

3) państwa, które zawarły porozumienia w sprawie udzielania kredytów z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (IMF), w związku z Ogólnym Porozumieniem o Zaciąganiu Kredytów (GAB).

§ 9. 1. Do podmiotów klasy I zalicza się:

- 1) należące do strefy A: banki centralne, rządy państw oraz instytucje rządowe szczebla centralnego;
- 2) Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. w zakresie umów ubezpieczenia eksportowego lub gwarancji ubezpieczeniowych, objętych gwarancjami Skarbu Państwa, zawartych lub udzielonych na podstawie przepisów ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych;
- 3) Bankowy Fundusz Gwarancyjny;
- 4) Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych;
- 5) wiarygodne giełdy i izby rozliczeniowe, wymagające codziennego regulowania wysokości depozytów zabezpieczających — w przypadku gdy są one stroną transakcji terminowej.

2. Przed zaliczeniem podmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 5, do klasy I krajowa firma inwestycyjna dokonuje oceny ich wiarygodności.

3. Ocenę wiarygodności giełdy lub izby rozliczeniowej krajowa firma inwestycyjna przekazuje Komisji, która może dokonać zmiany kwalifikacji.

§ 10. Do podmiotów klasy II zalicza się:

- 1) instytucje kredytowe oraz banki mające siedzibę w państwach należących do strefy A;
- 2) firmy inwestycyjne, towarowe domy maklerskie, o których mowa w art. 37 ustawy o giełdach towarowych, zagraniczne firmy inwestycyjne oraz inne instytucje finansowe mające siedzibę w państwach należących do strefy A;
- 3) władze lokalne lub regionalne państw należących do strefy A i ich związki, w tym jednostki samorządów terytorialnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) wielostronne banki rozwoju:
  - a) Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju,
  - b) Międzynarodowa Korporacja Finansowa,
  - c) Międzyamerykański Bank Rozwoju,
  - d) Azjatycki Bank Rozwoju,
  - e) Afrykański Bank Rozwoju,
  - f) Nordycki Bank Inwestycyjny,
  - g) Karaibski Bank Rozwoju,
  - h) Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju,

- i) Europejski Fundusz Inwestycyjny,
- j) Międzyamerykańska Korporacja Inwestycyjna,
- k) Wielostronna Agencja Gwarantowania Inwestycji;

5) Europejski Bank Inwestycyjny.

§ 11. Podmioty niezaliczone do klasy I lub II uznaje się za podmioty klasy III.

C. Procentowe wagi ryzyka aktywów

§ 12. 1. Należności, o których mowa w § 13—16, ujmuje się w kwocie netto po pomniejszeniu o wartość utworzonych odpisów aktualizujących wartość, łącznie z należnymi odsetkami, w tym także skapitalizowanymi.

2. Należności krajowej firmy inwestycyjnej od innych firm inwestycyjnych lub towarowych domów maklerskich z tytułu zawartych transakcji ujmuje się w wartości pomniejszonej o wartość należności z tytułu zawartych transakcji objętych funduszem rozliczeniowym.

§ 13. Waga ryzyka w wysokości 0 % stosowana jest dla następujących aktywów:

- 1) środki pieniężne w kasie krajowej firmy inwestycyjnej;
- 2) należności przysługujące od podmiotów klasy I;
- 3) należności przysługujące od podmiotów klasy II i III, w części zabezpieczonej:
  - a) gwarancjami (poręczeniami) udzielonymi przez podmioty klasy I,
  - b) dłużnymi papierami wartościowymi, których emitentem jest podmiot klasy I;
- 4) dłużne papiery wartościowe, których emitentem jest podmiot klasy I;
- 5) dłużne papiery wartościowe, których emitentem jest podmiot klasy II lub III, w części gwarantowanej (poręczonej) przez podmioty klasy I;
- 6) aktywa niewymienione w pkt 2—5 pomniejszające poziom nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej (w tym dla domów maklerskich aktywa nie płynne określone w § 6 pkt 1 załącznika nr 9 do rozporządzenia).

§ 14. Waga ryzyka w wysokości 20 % stosowana jest dla następujących aktywów:

- 1) należności przysługujące od podmiotów klasy II, w części nieobjętej wagą ryzyka 0 %, w tym środki pieniężne na rachunkach bankowych krajowej firmy inwestycyjnej i inne środki pieniężne;

- 2) należności przysługujące od podmiotów klasy III, w części nieobjętej wagą ryzyka 0 %, ale zabezpieczonej:
  - a) gwarancjami (poręczeniami) udzielonymi przez podmioty klasy II,
  - b) dłużnymi papierami wartościowymi, których emitentem jest podmiot klasy II;
- 3) dłużne papiery wartościowe, których emitentem jest podmiot klasy II;
- 4) dłużne papiery wartościowe, których emitentem jest podmiot klasy III, w części nieobjętej wagą ryzyka 0 %, ale gwarantowanej (poręczonej) przez podmioty klasy II.

§ 15. Waga ryzyka w wysokości 50 % jest stosowana dla należności przysługujących od podmiotów klasy III, w części nieobjętej wagami ryzyka 0 % i 20 %, ale zabezpieczonej hipoteką ustanowioną na nieruchomości mieszkalnej, którą dłużnik zamieszkuje lub będzie zamieszkiwał bądź też oddał lub odda w najem lub dzierżawę, do wysokości nie wyższej niż:

- 1) wysokość dokonanego wpisu do księgi wieczystej oraz
- 2) kwoty równej:
  - a) 50 % wartości ustalonej na podstawie wyceny rzeczoznawcy majątkowego (jeżeli wycena nie uwzględnia wcześniej powstałych obciążeń, to wartość tę pomniejsza się najpierw o łączną ich kwotę) lub
  - b) 60 % bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości, ustalonej zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 99, poz. 919 oraz z 2005 r. Nr 184, poz. 1539 i Nr 249, poz. 2104).

§ 16. Waga ryzyka w wysokości 100 % stosowana jest dla następujących aktywów:

- 1) należności nieobjęte wagami ryzyka 0 %, 20 % lub 50 % (w tym należności z tytułu rozrachunków z kontrahentami, których tożsamości nie można ustalić);
- 2) instrumenty finansowe, w części nieobjętej wagami ryzyka 0 %, 20 % lub 50 %, udziały i inne składniki kapitałów własnych innych podmiotów, niepomniejszające poziomu nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej;
- 3) pozostałe aktywa niepomniejszające poziomu nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej, nieobjęte wagami ryzyka 0 %, 20 % lub 50 %, z wyłączeniem aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

D. Udzielone zobowiązania pozabilansowe

§ 17. 1. Ekwiwalent bilansowy udzielonego zobowiązania pozabilansowego o charakterze warunko-

wym oblicza się jako iloczyn nominalnej wartości udzielonego zobowiązania pozabilansowego i przypisanej mu procentowej wagi ryzyka, o której mowa w ust. 2.

2. Procentowe wagi ryzyka udzielonych zobowiązań pozabilansowych ustalone są jako:

- 1) waga ryzyka 0 % dla zobowiązań zakupu papierów wartościowych udzielenia gwarancji lub poręczenia z pierwotnym terminem zapadalności do jednego roku lub które można bezwarunkowo wypowiedzieć w każdej chwili bez uprzedzenia;
- 2) waga ryzyka 20 % dla zobowiązań wygasających z chwilą realizacji transakcji będącej ich podstawą, dla których zabezpieczenie stanowi wystany towar;
- 3) waga ryzyka 50 % dla następujących rodzajów zobowiązań:
  - a) udzielonych gwarancji jakości odsprzedawanych towarów i zapłaty odszkodowania (w szczególności gwarancji przetargowych, gwarancji dobrego wykonania umowy, gwarancji zapłaty podatku) oraz innych gwarancji lub poręczeń niestanowiących zabezpieczenia aktywów osób trzecich,
  - b) nieodwołalnych akredytyw zabezpieczających, niestanowiących zabezpieczenia aktywów osób trzecich,
  - c) niewykorzystanych udzielonych zobowiązań (zobowiązań zakupu papierów wartościowych, udzielenia gwarancji lub poręczenia) z pierwotnym terminem zapadalności powyżej jednego roku;
- 4) waga ryzyka 100 % dla następujących rodzajów zobowiązań:
  - a) udzielonych gwarancji lub poręczeń zabezpieczających aktywa osób trzecich,
  - b) nieodwołalnych akredytyw zabezpieczających aktywa osób trzecich,
  - c) udzielonych poręczeń wekslowych,
  - d) udzielonych zobowiązań z tytułu transakcji z prawem zwrotu przedmiotu transakcji lub roszczeń z nim związanych,
  - e) nieopłaconej części udziałów, akcji lub innych papierów wartościowych,
  - f) pozostałych udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze warunkowym.

E. Ekwiwalenty bilansowe transakcji terminowych

§ 18. 1. Dla celów obliczania ekwiwalentu bilansowego transakcji terminowych stosuje się:

- 1) w krajowych firmach inwestycyjnych, których zakres prowadzonej działalności jest znaczący — metodę zaangażowania bieżącego;
- 2) w krajowych firmach inwestycyjnych, których zakres prowadzonej działalności jest nieznaczący:
- a) metodę zaangażowania bieżącego lub metodę zaangażowania pierwotnego — do transakcji terminowych pozabilansowych, których instrumentem bazowym jest waluta lub instrument dłużny,
- b) metodę zaangażowania bieżącego — do pozostałych transakcji.
2. Ekwiwalent bilansowy transakcji sprzedaży opcji jest równy 0.
3. Ekwiwalent bilansowy operacji dokonywanych na podstawie umowy z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu, których ujmowanie jako zobowiązania pozabilansowe wymagane jest przez inne przepisy, jest równy bilansowej wartości przedmiotu operacji.
- § 19. Metoda zaangażowania bieżącego polega na tym, że:
- 1) ekwiwalent bilansowy transakcji terminowej oblicza się jako sumę kosztu zastąpienia i oczekiwanej przyszłej straty;
- 2) za koszt zastąpienia przyjmuje się:
- a) zysk rynkowy na danej transakcji terminowej, obliczony za okres od dnia zawarcia transakcji lub ostatniego przeszacowania, albo
- b) zero — w przypadku gdy nie zrealizowano zysku;
- 3) oczekiwaną przyszłą stratę oblicza się jako iloczyn nominalnej kwoty transakcji terminowej lub wartości jej ekwiwalentu delta w przypadku opcji pomnożonej przez wagi ryzyka przypisane poszczególnym transakcjom zgodnie z tabelą:

Lp.	Instrument bazowy ¹	Rezydualny termin zapadalności ²			
		do 14 dni	ponad 14 dni — do 1 roku	ponad 1 rok — do 5 lat	ponad 5 lat
		(w %) ³			
	kolumna 1	kolumna 2	kolumna 3	kolumna 4	kolumna 5
1	Instrumenty dłużne	0,00	0,00	0,50	1,5
2	Waluty obce i złoto	0,00	1,00	5,00	7,50
3	Instrumenty kapitałowe	6,00	6,00	8,00	10,00
4	Metale szlachetne oprócz złota	7,00	7,00	7,00	8,00
5	Towary i inne	10,00	10,00	12,00	15,00

¹ Instrumenty bazowe wyrażone w walucie obcej zalicza się do walut obcych, z tym że instrumenty bazowe jednowalutowych transakcji na stopę procentową zalicza się do instrumentów dłużnych.

² Od dnia sprawozdawczego do ustalonego dnia zapadalności transakcji. Dla transakcji, których rozliczenia dokonuje się w określonych terminach i ponownie ustala warunki, tak że wartość godziwa transakcji jest w tym terminie równa 0, rezydualny termin zapadalności jest równy okresowi do następnego takiego terminu rozliczenia. W przypadku transakcji stopy procentowej spełniających te kryteria i mających rezydualny termin zapadalności ponad rok waga ryzyka udzielonych zobowiązań pozabilansowych nie może być niższa od 0,5 %.

³ Dla transakcji z wielokrotną wymianą ich instrumentów bazowych (lub ich wartości godziwych) wagi ryzyka udzielonych zobowiązań pozabilansowych mnoży się przez liczbę takich wymian pozostałych do realizacji zgodnie z warunkami transakcji.

§ 20. Metoda zaangażowania pierwotnego polega na tym, że ekwiwalent bilansowy transakcji terminowej oblicza się jako iloczyn nominalnej kwoty transak-

cji lub wartości jej ekwiwalentu delta w przypadku opcji i współczynnika konwersji kredytowej przypisanego tej transakcji na podstawie tabeli:

Lp.	Instrument bazowy ¹	Pierwotny termin zapadalności ²			
		do 14 dni	ponad 14 dni — do 1 roku	ponad 1 rok — do 2 lat	ponad 2 lata (za każdy rozpoczęty rok ³)
		(w % ⁴)			
	kolumna 1	kolumna 2	kolumna 3	kolumna 4	kolumna 5
1	Instrumenty dłużne	0,50	0,50	1,00	1,00
2	Waluty obce i złoto	0,00	2,00	5,00	3,00
¹ Instrumenty bazowe wyrażone w walucie obcej zalicza się do walut obcych, z tym że instrumenty bazowe jednowalutowych transakcji na stopę procentową zalicza się do instrumentów dłużnych.					
² Od dnia zawarcia transakcji do ustalonego dnia jej zapadalności.					
³ Maksymalnie do 100 % łącznie za cały okres trwania transakcji.					
⁴ Dla transakcji z wielokrotną wymianą ich instrumentów bazowych (lub ich wartości godziwych) wagi ryzyka udzielonych zobowiązań pozabilansowych mnoży się przez liczbę takich wymian pozostałych do realizacji zgodnie z warunkami transakcji.					

Załącznik nr 7

OBLICZANIE WYMAGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU PRZEKROCZENIA LIMITU KONCENTRACJI ZAANGAŻOWANIA I LIMITU DUŻYCH ZAANGAŻOWAŃ

A. Zasady ogólne

§ 1. Dla celów niniejszego załącznika:

- 1) przez podmiot rozumie się pojedynczy podmiot lub grupę co najmniej dwóch podmiotów, w której sytuacja finansowa jednego z tych podmiotów może mieć wpływ na realizację zobowiązań przez drugiego z nich oraz z których przynajmniej jeden może bezpośrednio lub pośrednio samodzielnie lub na równi z innymi udziałowcami, akcjonariuszami lub wspólnikami kierować polityką finansową i operacyjną drugiego podmiotu, w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jego działalności, lub też może w inny sposób wpływać na jego politykę finansową i operacyjną, w tym również w zakresie podziału lub pokrycia wyniku finansowego tego podmiotu;
- 2) przez poziom nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej rozumie się wielkość nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej ustaloną, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w sposób określony w § 1 ust. 3 załącznika nr 9 do rozporządzenia;
- 3) w przypadku domu maklerskiego wchodzącego w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 13 rozporządzenia, przez poziom nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego rozumie się wielkość nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego ustaloną, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w sposób określony w § 6 załącznika nr 9 do rozporządzenia, bez uwzględnienia wielkości kapitałów uzupełniających III kategorii.

§ 2. Suma zaangażowania krajowej firmy inwestycyjnej obciążonego ryzykiem danego podmiotu nie może przekroczyć limitu koncentracji zaangażowania, który wynosi:

- 1) 20 % poziomu nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego — dla zaangażowania domu maklerskiego wobec podmiotu, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do domu maklerskiego jednostką dominującą lub zależną albo jest jednostką zależną od jednostki dominującej wobec domu maklerskiego;
- 2) 25 % poziomu nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej — dla zaangażowania krajowej firmy inwestycyjnej wobec podmiotu, gdy żaden z nich nie jest podmiotem powiązany z krajową firmą inwestycyjną w sposób określony w pkt 1.

§ 3. Suma zaangażowań krajowej firmy inwestycyjnej przekraczających 10 % poziomu nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej, zwanych dalej „dużymi zaangażowaniami”, w stosunku do podmiotów, o których mowa w § 2, nie może być wyższa niż limit dużych zaangażowań, który wynosi 800 % tych kapitałów.

§ 4. Przepisów § 2 i 3 nie stosuje się wobec zaangażowań:

- 1) w których stroną zobowiązaną wobec krajowej firmy inwestycyjnej są podmioty klasy I, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 1 załącznika nr 6 do rozporządzenia, z wyłączeniem podmiotów z państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat;
- 2) w których stroną zobowiązaną wobec krajowej firmy inwestycyjnej jest: bank, instytucja kredytowa, inna firma inwestycyjna, towarowy dom maklerski, o którym mowa w art. 37 ustawy o giełdach towarowych, uznana firma inwestycyjna z państw trzecich, zagraniczna firma inwestycyjna lub podmioty klasy I, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 5 załącznika nr 6 do rozporządzenia, a termin zapadalności zaangażowania nie przekracza roku, z wyłączeniem pozycji zaliczonych do funduszy (kapitałów) własnych lub poziomu nadzorowanych kapitałów tych podmiotów;
- 3) zabezpieczonych gwarancją lub poręczeniem udzielonym przez podmioty określone w pkt 1 do wysokości zabezpieczenia;
- 4) zabezpieczonych zastawem na prawach wynikających z instrumentów bazowych, których emitentami są podmioty określone w pkt 1, do wysokości zabezpieczenia;
- 5) zabezpieczonych kwotą pieniężną, która została przeniesiona na własność krajowej firmy inwestycyjnej, do wysokości tej kwoty;
- 6) stanowiących pozycje pomniejszające poziom nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej, o których mowa w przepisach załącznika nr 9 do rozporządzenia.

§ 5. Zaangażowanie krajowej firmy inwestycyjnej wobec danego podmiotu oblicza się jako sumę:

- 1) zaangażowań krajowej firmy inwestycyjnej wobec tego podmiotu w portfelu handlowym, obejmujących:
  - a) nadwyżkę długich pozycji netto nad krótkimi pozycjami netto we wszystkich instrumentach bazowych wyemitowanych przez ten podmiot, wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego,
  - b) pozycje wynikające z operacji stanowiących gwarantowanie emisji papierów wartościowych obliczone w sposób określony w § 9 załącznika nr 1 do rozporządzenia,
  - c) pozycję netto wynikającą z umowy o subemisję usługową, o której mowa w art. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539), podpisanej z tym podmiotem; pozycję tę oblicza się jako iloczyn ilości papierów wartościowych objętych subemisją usługową i ich ceny wynikającej z umowy o subemisję usługową,
  - d) wierzytelności wobec tego podmiotu wynikające z operacji zaliczonych do portfela handlowego, w tym również operacji, o których mowa w przepisach załączników nr 3 i 4 do rozporządzenia, rozumianych jako suma:
    - iloczynu sumy wymogów kapitałowych określonych w przepisach załącznika nr 3 do rozporządzenia i § 2 i 3 załącznika nr 4 do rozporządzenia przez liczbę 12,5,
    - sumy ekwiwalentów bilansowych operacji, o których mowa w § 4 i 5 załącznika nr 4 do rozporządzenia, oraz
- 2) zaangażowania krajowej firmy inwestycyjnej wobec tego podmiotu w portfelu niehandlowym, stanowiącego sumę wierzytelności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych wynikających z operacji z tym podmiotem, zaliczonych do portfela niehandlowego, posiadanych przez krajową firmę inwestycyjną instrumentów bazowych, wniesionych przez dom maklerski dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych — w zależności od tego, która z tych kwot jest większa — w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej obciążonych ryzykiem jednego podmiotu i zaliczonych do portfela niehandlowego.

B. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań

§ 6. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych koncentracji oblicza się:

- 1) w sposób określony w § 7 — dla krajowych firm inwestycyjnych, których zakres prowadzonej działalności jest znaczący;
- 2) w sposób określony w § 8 — dla krajowych firm inwestycyjnych, których zakres prowadzonej działalności jest nieznaczący.

§ 7. 1. Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania wobec danego podmiotu oblicza się:

- 1) zgodnie z ust. 3 — jeśli spełnione są wszystkie warunki określone w ust. 2;
- 2) zgodnie z ust. 4 — w pozostałych przypadkach.

2. Dopuszcza się przekroczenie przez krajową firmę inwestycyjną limitu koncentracji zaangażowania wobec danego podmiotu, pod warunkiem że:

- 1) zaangażowanie krajowej firmy inwestycyjnej wobec tego podmiotu wynikające z operacji zaliczonych do portfela niehandlowego nie przekracza limitu koncentracji zaangażowania określonego w § 2, co oznacza, że przekroczenie limitu koncentracji zaangażowania wobec tego podmiotu dotyczy wyłącznie operacji zaliczonych do portfela handlowego;
- 2) suma dużych zaangażowań krajowej firmy inwestycyjnej wobec wszystkich podmiotów w portfelu niehandlowym nie przekracza limitu dużych zaangażowań, o którym mowa w § 3, tak że przekroczenie tego limitu wynika z zaangażowań krajowej firmy inwestycyjnej w portfelu handlowym;
- 3) krajowa firma inwestycyjna włącza do rachunku całkowitego wymogu kapitałowego łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania w odniesieniu do tego podmiotu, obliczony zgodnie z zasadami zawartymi w ust. 5, i spełnia wymóg określony w § 3 ust. 1 rozporządzenia;
- 4) zaangażowanie krajowej firmy inwestycyjnej wobec tego podmiotu wynikające z operacji zaliczonych do portfela handlowego, powodujące przekroczenie limitu koncentracji zaangażowania przez okres nie dłuższy niż 10 dni roboczych, nie jest większe od 500 % poziomu nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej;
- 5) suma wielkości przekraczających limit koncentracji zaangażowania krajowej firmy inwestycyjnej, istniejących przez okres dłuższy niż 10 dni roboczych, nie jest większa od 600 % poziomu nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej;
- 6) krajowa firma inwestycyjna nie dokonuje transakcji mających na celu obniżenie wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań, w szczególności polegających na rozliczaniu zaangażowania wobec podmiotu przed upływem 10 dni jego trwania i podejmowaniu nowego zaangażowania wobec tego podmiotu, ani też nie

przenosi czasowo przekroczenia limitu do innej instytucji;

- 7) krajowa firma inwestycyjna przesyła Komisji, w terminie 6 tygodni po upływie danego kwartału roku kalendarzowego, zestawienia przekroczeń limitu koncentracji zaangażowania określonego w § 2, sporządzone dla ostatnich 3 kolejnych miesięcy, podając nazwę kontrahenta, kwotę i rodzaj zaangażowania oraz poziom swoich nadzorowanych kapitałów.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1:

- 1) z zaangażowania krajowej firmy inwestycyjnej wobec danego podmiotu w portfelu handlowym wyodrębnia się składniki o łącznej wartości równej nadwyżce zaangażowania ponad limit określony w § 2, zwane dalej „nadwyżką koncentracji”, którym przypisano najwyższe:

a) stopy narzutu z tytułu ryzyka szczególnego zgodnie z § 7—9 załącznika nr 2 do rozporządzenia lub częścią C załącznika nr 2 do rozporządzenia,

b) wagi ryzyka kontrahenta zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia lub współczynniki przeliczeniowe zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia;

- 2) wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania wobec danego podmiotu oblicza się jako:

a) jeśli nadwyżka koncentracji istnieje nie dłużej niż 10 dni — 200 % sumy wymogów kapitałowych, obliczonych na podstawie § 7—9 załącznika nr 2 do rozporządzenia, części C załącznika nr 2 do rozporządzenia, załącznika nr 3 i 4 do rozporządzenia, dla składników, o których mowa w pkt 1,

b) jeśli nadwyżka koncentracji istnieje dłużej niż 10 dni — sumę iloczynów:

— wymogów kapitałowych, obliczonych na podstawie § 7—9 załącznika nr 2 do rozporządzenia, części C załącznika nr 2 do rozporządzenia, załącznika nr 3 i 4 do rozporządzenia, dla składników, o których mowa w pkt 1, zaklasyfikowanych do odpowiednich przedziałów nadwyżki zaangażowania określonych w pierwszej kolumnie poniższej tabeli

oraz

— odpowiadających tym składnikom współczynników określonych w drugiej kolumnie tej tabeli, przy czym zaliczanie składników do poszczególnych przedziałów należy wykonać, począwszy od pierwszego z tych przedziałów, zaliczając do niego składnik o najniższej stopie narzutu, wadze ryzyka lub współczynnikiem przeliczeniowym, poprzez kolejne przedziały, zaliczając do nich składniki o coraz to wyższych stopach narzutu, wagach ryzyka lub współczynnikach przeliczeniowych.

Nadwyżka koncentracji (w relacji do poziomu nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej) w %	Współczynnik w %
kolumna 1	kolumna 2
do 40	200
40—60	300
60—80	400
80—100	500
100—250	600
powyżej 250	900

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania wobec danego podmiotu stanowi nadwyżka koncentracji obliczona dla tego podmiotu.

5. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań, w przypadku krajowych firm inwestycyjnych, których zakres prowadzonej działalności jest znaczący, oblicza się jako większą z następujących dwóch kwot:

- 1) sumy wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania wobec poszczególnych podmiotów, obliczonych:
  - a) zgodnie z ust. 3 w przypadku zaangażowań, o których mowa w ust. 1 pkt 1,
  - b) zgodnie z ust. 4 w przypadku zaangażowań, o których mowa w ust. 1 pkt 2;

2) nadwyżki sumy dużych zaangażowań wobec poszczególnych podmiotów (w portfelu handlowym i niehandlowym łącznie) ponad limit dużych zaangażowań.

§ 8. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań, w przypadku krajowych firm inwestycyjnych, których zakres prowadzonej działalności jest nieznaczący, stanowi większa z kwot określonych jako:

- 1) suma nadwyżek zaangażowania krajowej firmy inwestycyjnej wobec poszczególnych podmiotów ponad limit określony w § 2;
- 2) nadwyżka sumy dużych zaangażowań krajowej firmy inwestycyjnej wobec poszczególnych podmiotów ponad limit określony w § 3.

Załącznik nr 8

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU KOSZTÓW STAŁYCH

§ 1. Wymóg kapitałowy z tytułu kosztów stałych jest równy 25 % stałych kosztów operacyjnych wykazanych:

- 1) w przypadku domów maklerskich — w ostatnim zbadanym rocznym sprawozdaniu finansowym domu maklerskiego,
- 2) w przypadku banków prowadzących działalność maklerską — w ostatnim rocznym sprawozdaniu finansowym banku prowadzącego działalność maklerską, z zastrzeżeniem § 3.

§ 2. Przez stałe koszty operacyjne rozumie się sumę następujących rodzajów kosztów:

- 1) opłaty na rzecz izby gospodarczej;
- 2) wynagrodzenia;

- 3) ubezpieczenia społeczne;
- 4) świadczenia na rzecz pracowników;
- 5) zużycie materiałów i energii;
- 6) koszty utrzymania i wynajmu budynków;
- 7) pozostałe koszty rzeczowe;
- 8) amortyzacja;
- 9) prowizje i inne opłaty;
- 10) pozostałe koszty operacyjne, określone w przepisach ustawy o rachunkowości;
- 11) utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące należności.

§ 3. 1. W ciągu pierwszego roku prowadzenia działalności maklerskiej zastosowanie mają wymogi kapitałowe z tytułu kosztów stałych równe 25 % stałych kosztów operacyjnych, oznaczonych w analizie ekonomiczno-finansowej możliwości prowadzenia działalności maklerskiej, o której mowa w art. 82 ust. 1 pkt 9 ustawy, na dany rok obejmujący pełne 12 miesięcy prognozy.

2. W przypadku gdy krajowa firma inwestycyjna rozpoczyna działalność maklerską w danym roku obrotowym, a sporządzona dla tego okresu analiza, o której mowa w ust. 1, nie obejmuje pełnych 12 miesięcy, przy obliczaniu 25 % stałych kosztów operacyjnych należy oszacować te koszty na podstawie 12 kolejnych miesięcy, poczynając od momentu rozpoczęcia działalności.

Załącznik nr 9

OBLICZANIE POZIOMU NADZOROWANYCH KAPITAŁÓW

A. Zasady ogólne

§ 1. 1. W przypadku krajowych firm inwestycyjnych, których zakres prowadzonej działalności jest znaczący, nadzorowane kapitały stanowią sumę kapitałów podstawowych, uzupełniających II kategorii i uzupełniających III kategorii pomniejszoną o wartość akcji lub udziałów banków, innych domów maklerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finansowych oraz udzielone tym instytucjom pożyczki podporządkowane, które zaliczane są do ich kapitałów (funduszy) własnych.

2. Krajowe firmy inwestycyjne, których zakres prowadzonej działalności jest znaczący, uwzględniają kapitały uzupełniające III kategorii w poziomie kapitałów nadzorowanych tylko wtedy, gdy suma składników kapitałów uzupełniających III kategorii jest dodatnia, w kwocie nieprzewyższającej sum wymogów kapitałowych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1—3 i 5 rozporządzenia.

3. W przypadku krajowych firm inwestycyjnych, których zakres prowadzonej działalności jest nieznaczący, nadzorowane kapitały stanowią sumę kapitałów podstawowych i uzupełniających II kategorii pomniejszoną o wartość akcji lub udziałów banków, innych domów maklerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finansowych oraz udzielone tym instytucjom pożyczki podporządkowane, które zaliczane są do ich kapitałów (funduszy) własnych.

4. Krajowe firmy inwestycyjne, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, uwzględniają kapitały uzupełniające II kategorii w poziomie kapitałów nadzorowanych w kwocie nieprzewyższającej wysokości kapitałów podstawowych.

5. Z wyjątkiem przypadku, gdy dom maklerski wchodzi w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 13 rozporządzenia, krajowe firmy inwestycyjne, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, pomniejszają poziom nadzorowanych kapitałów o wartość akcji lub udziałów banków, innych domów ma-

klerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finansowych oraz udzielone tym instytucjom pożyczki podporządkowane, które zaliczane są do ich kapitałów (funduszy) własnych, jeśli wartość tych akcji lub udziałów oraz udzielonych pożyczek podporządkowanych:

- 1) stanowi więcej niż 10 % kapitału (funduszu) podstawowego banku, innego domu maklerskiego, zagranicznej firmy inwestycyjnej, instytucji kredytowej lub instytucji finansowej lub
- 2) stanowi nie więcej niż 10 % kapitału (funduszu) podstawowego podmiotu określonego w pkt 1 i łącznie z wartością akcji lub udziałów innych banków, innych domów maklerskich, innych zagranicznych firm inwestycyjnych, innych instytucji kredytowych lub innych instytucji finansowych oraz innych pożyczek podporządkowanych, które zaliczane są do ich kapitałów (funduszy) własnych nieprzekraczających 10 % kapitału (funduszu) podstawowego tych podmiotów indywidualnie, stanowi więcej niż 10 % poziomu nadzorowanych kapitałów krajowej firmy inwestycyjnej ustalonego, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w sposób określony w ust. 3, przed pomniejszeniem go o wartość tych akcji i udziałów oraz udzielonych tym instytucjom pożyczek podporządkowanych, które zaliczane są do ich kapitałów (funduszy) własnych.

B. Wyznaczanie składników nadzorowanych kapitałów domów maklerskich

§ 2. Kapitały podstawowe domu maklerskiego ustalone na potrzeby obliczania poziomu nadzorowanych kapitałów obejmują:

- 1) kapitały zasadnicze domu maklerskiego, z wyłączeniem akcji uprzywilejowanych w zakresie spłaty jakichkolwiek zobowiązań domu maklerskiego z ich tytułu, które stanowią:
  - a) kapitał zakładowy,
  - b) kapitał zapasowy,
  - c) pozostałe kapitały rezerwowe;

2) pozycje dodatkowe kapitałów podstawowych, które stanowią:

- a) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, w tym również zysk w trakcie zatwierdzania obliczony zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i pomniejszony o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez bieżących rewidentów,
- b) zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczony zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i pomniejszony o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez bieżących rewidentów;

3) pozycje pomniejszające kapitały podstawowe, które stanowią:

- a) należne wpłaty na kapitał zakładowy,
- b) akcje własne posiadane przez dom maklerski, wycenione według cen nabycia, pomniejszone o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości,
- c) wartość firmy,
- d) inne niż wartość firmy wartości niematerialne i prawne,
- e) niepokrytą stratę z lat ubiegłych, również w trakcie jej zatwierdzania,
- f) stratę na koniec okresu sprawozdawczego, obliczoną narastająco od początku roku obrotowego.

§ 3. 1. Kapitały uzupełniające II kategorii domu maklerskiego ustalone na potrzeby obliczenia poziomu nadzorowanych kapitałów obejmują:

- 1) kapitał z aktualizacji wyceny utworzony na podstawie odrębnych przepisów;
- 2) zobowiązania podporządkowane z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż pięć lat w kwocie pomniejszanej na koniec każdego roku w ciągu ostatnich 5 lat trwania umowy o 20 % tej kwoty;
- 3) zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności oraz innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności.

2. Wysokość zobowiązań podporządkowanych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, ujmowanych w kapitałach uzupełniających II kategorii domu maklerskiego, nie może przekroczyć 50 % wielkości kapitałów podstawowych domu maklerskiego ustalonych na potrzeby obliczenia poziomu nadzorowanych kapitałów.

§ 4. 1. Kapitały uzupełniające III kategorii domu maklerskiego ustalone na potrzeby obliczenia poziomu nadzorowanych kapitałów obejmują:

- 1) zysk rynkowy ustalony w sposób określony w § 11 rozporządzenia, obliczony narastająco do dnia sprawozdawczego, pomniejszony o znane obciążenia, w tym dywidendy, w zakresie, w jakim nie został zaliczony do kapitałów podstawowych domu maklerskiego lub podzielony w inny sposób;
- 2) stratę (ze znakiem ujemnym) na wszystkich operacjach zaliczonych do portfela niehandlowego, obliczoną narastająco do dnia sprawozdawczego, z wyłączeniem strat z tytułu zmian kursów walutowych i cen towarów, w zakresie, w jakim nie została ujęta w kapitałach podstawowych domu maklerskiego lub pokryta w inny sposób;
- 3) zobowiązania podporządkowane z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż dwa lata, których wartość nie została zaliczona do kapitałów uzupełniających II kategorii domu maklerskiego.

2. Wysokość zobowiązań podporządkowanych ujmowanych w kapitałach uzupełniających III kategorii domu maklerskiego nie może przekroczyć 150 % kwoty, o jaką kapitały podstawowe domu maklerskiego przewyższają wyższą z kwot:

- 1) połowę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
- 2) różnicę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i kapitałów uzupełniających II kategorii domu maklerskiego.

§ 5. 1. Dom maklerski należący do grupy, o której mowa w § 12 rozporządzenia, ustala poziom skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów obejmujących jednostki zależne, na podstawie swojego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości, stosując zasady określone w przepisach § 1—4, z tym że akcje lub udziały banków, innych domów maklerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finansowych należących do tej grupy oraz udzielone tym instytucjom pożyczki podporządkowane, które zaliczane są do ich kapitałów (funduszy) własnych, nie pomniejszają poziomu jego kapitałów nadzorowanych.

2. Dodatkowo w poziomie skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego uwzględnia się odpowiednio:

- 1) wartość firmy jednostek podporządkowanych, rozumianą jako nadwyżka wartości udziałów nad odpowiadającą im częścią aktywów netto wycenionych według ich wartości godziwych;
- 2) ujemną wartość firmy jednostek podporządkowanych, rozumianą jako nadwyżka odpowiedniej części aktywów netto wycenionych według ich wartości godziwych nad wartością udziałów;
- 3) kapitały mniejszości, rozumiane jako kapitały określone w art. 3 ust. 1 pkt 46 ustawy o rachunkowości;

4) różnice kursowe z przeliczenia, rozumiane jako różnice kursowe określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw finansów publicznych wydanym na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 3 ustawy o rachunkowości.

3. Poziom skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego powiększa się i pomniejsza o pozycje, o których mowa w ust. 2, odpowiednio w relacji do struktury kapitałów (funduszy) własnych jednostek zależnych.

§ 6. Dom maklerski wchodzący w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 13 rozporządzenia, ustala wysokość nadzorowanych kapitałów zgodnie z § 1—4, z zastrzeżeniem następujących modyfikacji:

- 1) poziom nadzorowanych kapitałów należy pomniejszyć o wartość aktywów niepiętnnych obejmujących:
  - a) rzeczowy majątek trwały netto, z wyjątkiem wartości nieruchomości obciążonej hipoteką ustanowioną na rzecz domu maklerskiego z tytułu udzielonych przez dom maklerski pożyczek na rzecz osób trzecich,
  - b) należności netto z pozostałym terminem zapadalności dłuższym niż 90 dni, z wyjątkiem:
    - należności z tytułu warunkowego zakupu instrumentów finansowych i pożyczek udzielanych pod zastaw papierów wartościowych,
    - należności z tytułu depozytów zabezpieczających giełdowe transakcje terminowe,
    - aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
    - należności z tytułu podatków i innych opłat o charakterze publicznoprawnym,
  - c) zaangażowanie kapitałowe domu maklerskiego w instytucje niefinansowe wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów oraz innych zaangażowań kapitałowych w składniki zaliczane do kapitałów (funduszy) własnych tych podmiotów zgodnie z wartością bilansową, w przypadku gdy pozycje zaliczone do tych zaangażowań domu maklerskiego nie znajdują się w zorganizowanym obrocie i nie są łatwo zbywalne,
  - d) wartość akcji lub udziałów banków, innych domów maklerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finansowych niewchodzących w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 13 rozporządzenia, oraz udzielone tym instytucjom pożyczki podporządkowane, które zaliczane są do ich kapitałów (funduszy) własnych z uwzględnieniem zasad zawartych w § 1 ust. 5 pkt 1 i 2,
  - e) wartość kapitału jednostek zależnych — w przypadku gdy jest ujemna i nie pomniejsza poziomu nadzorowanych kapitałów ustalonego w sposób określony w § 1;

2) wartość akcji lub udziałów banków, innych domów maklerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finansowych wchodzących w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 13 rozporządzenia, oraz udzielone tym instytucjom pożyczki podporządkowane, które zaliczane są do ich kapitałów (funduszy) własnych, pomniejsza odpowiednio sumę kapitałów podstawowych domu maklerskiego z uwzględnieniem zasad zawartych w § 1 ust. 5 pkt 1 i 2;

3) limity, o których mowa w § 1 ust. 4 i § 3 ust. 2 oraz w § 4 ust. 2, oblicza się w odniesieniu do kapitałów podstawowych ustalonych zgodnie z pkt 2.

C. Wyznaczanie składników nadzorowanych kapitałów banków prowadzących działalność maklerską

§ 7. Kapitały podstawowe banku prowadzącego działalność maklerską ustalone na potrzeby obliczania poziomu nadzorowanych kapitałów obejmują:

- 1) kapitały zasadnicze biura maklerskiego, które stanowią:
  - a) fundusz wydzielony na działalność maklerską,
  - b) pozostałe fundusze rezerwowe;
- 2) pozycje dodatkowe kapitałów podstawowych, które stanowi zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczony zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów;
- 3) pozycje pomniejszające kapitały podstawowe, które stanowią:
  - a) wartość firmy,
  - b) inne niż wartość firmy wartości niematerialne i prawne,
  - c) stratę na koniec okresu sprawozdawczego, obliczoną narastająco od początku roku obrotowego.

§ 8. Kapitały uzupełniające II kategorii banku prowadzącego działalność maklerską ustalone na potrzeby obliczania poziomu nadzorowanych kapitałów obejmują:

- 1) fundusz z aktualizacji wyceny utworzony na podstawie odrębnych przepisów;
- 2) zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności oraz innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności.

§ 9. Kapitały uzupełniające III kategorii banku prowadzącego działalność maklerską ustalone na potrzeby obliczenia poziomu nadzorowanych kapitałów obejmują:

- 1) zysk rynkowy ustalony w sposób określony w § 11 rozporządzenia, obliczony narastająco do dnia sprawozdawczego, pomniejszony o znane obciążenia, w zakresie, w jakim nie został zaliczony do kapitałów podstawowych banku prowadzącego działalność maklerską lub podzielony w inny sposób;
- 2) stratę (ze znakiem ujemnym) na wszystkich operacjach zaliczonych do portfela niehandlowego, obliczoną narastająco do dnia sprawozdawczego, z wyłączeniem strat z tytułu zmian kursów walutowych i cen towarów, w zakresie, w jakim nie została ujęta w kapitałach podstawowych banku prowadzącego działalność maklerską lub pokryta w inny sposób.

Załącznik nr 10**METODA WARTOŚCI ZAGROŻONEJ****A. Zasady ogólne**

§ 1. Metoda wartości zagrożonej służy do szacowania ryzyka rynkowego rozumianego jako strata na utrzymywanych pozycjach w instrumentach bazowych z tytułu zmian parametrów cenowych.

§ 2. Wartość zagrożona jest rozumiana jako przewidywana wielkość straty na utrzymywanych pozycjach w instrumentach bazowych z tytułu zmian parametrów cenowych, obliczona na podstawie modelu statystycznego, zwanego dalej „modelem wartości zagrożonej”, o parametrach szacowanych na podstawie obserwacji tych zmian, której przekroczenie w ustalonym okresie prognozy może wystąpić z prawdopodobieństwem równym założonemu poziomowi istotności.

§ 3. Metoda wartości zagrożonej polega na zastosowaniu modelu wartości zagrożonej do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego i może być stosowana przez krajową firmę inwestycyjną, jeśli są spełnione następujące wymogi:

- 1) zasady zarządzania ryzykiem rynkowym są wewnętrznie spójne, a krajowa firma inwestycyjna posiada wdrożoną rutynową procedurę zapewniającą zgodność modelu wartości zagrożonej z zasadami zarządzania ryzykiem oraz z procedurami kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka;
- 2) krajowa firma inwestycyjna posiada pełną dokumentację budowy modelu wartości zagrożonej;
- 3) krajowa firma inwestycyjna zatrudnia co najmniej jedną osobę posiadającą kwalifikacje w postępowaniu się modelem wartości zagrożonej;
- 4) zadanie zarządzania ryzykiem rynkowym jest wykonywane przez jednostkę organizacyjną, która jest niezależna od jednostek dokonujących operacji obciążonych tym ryzykiem, zarówno organizacyjnie, jak i w zakresie wpływu wyników na operacjach obciążonych ryzykiem rynkowym na składniki wynagrodzeń jej pracowników;
- 5) zarząd krajowej firmy inwestycyjnej aktywnie uczestniczy w procesie kontrolowania ryzyka rynkowego;
- 6) model wartości zagrożonej jest zintegrowany z codziennym procesem zarządzania ryzykiem w krajowej firmie inwestycyjnej oraz używany w połączeniu z wewnętrznymi limitami działalności obciążonej ryzykiem rynkowym;
- 7) konstrukcja limitów w zakresie ryzyka rynkowego uwzględnia wyniki testów skrajnych warunków, o których mowa w § 10;
- 8) w ramach procesu kontroli wewnętrznej w krajowej firmie inwestycyjnej przeprowadza się niezależną weryfikację modelu wartości zagrożonej;
- 9) przynajmniej raz w roku w ramach kontroli wewnętrznej krajowa firma inwestycyjna dokonuje przeglądu całego procesu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
  - a) dokumentacji procesu zarządzania ryzykiem,
  - b) organizacji jednostki kontroli ryzyka,
  - c) integracji modelu wartości zagrożonej z codziennym zarządzaniem ryzykiem rynkowym,
  - d) procesu wewnętrznego zatwierdzania modelu wartości zagrożonej,
  - e) procesu zatwierdzania wszelkich znaczących zmian w modelu wartości zagrożonej,
  - f) rodzajów ryzyka rynkowego ujmowanych przez model wartości zagrożonej,
  - g) integralności systemu informacji zarządczej,
  - h) dokładności i kompletności danych stosowanych w modelu wartości zagrożonej,
    - i) weryfikacji spójności, terminowości i solidności źródeł danych używanych w modelu wartości zagrożonej, włącznie z niezależnością takich źródeł danych,
    - j) poprawności założeń dotyczących zmienności oraz korelacji,
  - k) dokładności wyceny sald bilansowych i pozabilansowych stanowiących podstawę dla określenia ryzyka i wyników modelu wartości zagrożonej,
  - l) weryfikacji dokładności modelu wartości zagrożonej przez dokonywanie przeglądu wyników weryfikacji historycznej i rewaluacyjnej, o których mowa w § 8 i 9.

B. Obliczanie wartości zagrożonej

§ 4. Wartość zagrożoną oblicza się, przyjmując:

- 1) poziom istotności równy 0,01;
- 2) założony okres utrzymywania stałej wielkości i struktury pozycji pierwotnych:
  - a) 10 dni roboczych — w celu obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego,
  - b) 1 dzień roboczy — w celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej;
- 3) oszacowania parametrów modelu wartości zagrożonej, w szczególności: zmienności, współczynników korelacji, na podstawie wiarygodnych danych historycznych za okres obejmujący co najmniej 250 poprzedzających dni roboczych.

§ 5. Pod warunkiem zachowania ciągłości dopuszcza się:

- 1) stosowanie metody wartości zagrożonej do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu różnych rodzajów ryzyka rynkowego jednocześnie pod warunkiem, że model oblicza przynajmniej jeden z łącznych wymogów kapitałowych, o których mowa w części A, B, D załącznika nr 2 do rozporządzenia oraz załącznika nr 5 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 10 załącznika nr 2 do rozporządzenia;
- 2) przyjęcie krótszego okresu utrzymywania stałej wielkości i struktury pozycji pierwotnych niż określony w § 4 pkt 2 lit. a, pod warunkiem odpowiedniego przeskalowania wyniku na wielkość odpowiadającą okresowi 10 dni roboczych;
- 3) przy zachowaniu wymogu określonego w § 4 pkt 3, stosowanie schematów ważenia obserwacji w okresie, o którym mowa w § 4 pkt 3, pod warunkiem dostosowania tego okresu tak, aby ważona średnia numerów obserwacji w okresie obliczona przy zastosowaniu schematu ważenia przyjętego dla ważenia obserwacji była równa co najmniej 125, przy zachowaniu malejącej numeracji (od najwyższego numeru do 1) chronologicznie uporządkowanych obserwacji w próbie;
- 4) uwzględnianie w modelu skrajnie niekorzystnych związków korelacyjnych lub empirycznych związków korelacyjnych pomiędzy zmianami poszczególnych parametrów cenowych.

§ 6. W przypadku krajowych firm inwestycyjnych zawierających transakcje terminowe opcyjne, określone w § 5 załącznika nr 1 do rozporządzenia, w obliczeniach wartości zagrożonej uwzględnia się:

- 1) nieliniowość zmian wartości opcji względem zmian bieżących parametrów cenowych;
- 2) wpływ innych niż zmiany bieżących parametrów cenowych czynników wpływających na wartość opcji.

§ 7. Krajowa firma inwestycyjna powinna aktualizować oszacowania parametrów modelu przynajmniej raz w miesiącu.

C. Weryfikacja modelu wartości zagrożonej

§ 8. Krajowa firma inwestycyjna jest zobowiązana do codziennego porównywania wartości zagrożonych obliczonych dla poprzedzających dany dzień 250 kolejnych dni roboczych z rzeczywistymi dziennymi stratami na pozycjach pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej, uwzględniającymi rzeczywiste zmiany parametrów cenowych, wielkości i strukturę pozycji pierwotnych (weryfikacja historyczna).

§ 9. Krajowa firma inwestycyjna jest zobowiązana do porównywania przynajmniej raz na kwartał wartości zagrożonych, obliczonych dla poprzedzających dany dzień 250 kolejnych dni roboczych z rewaluacyjnymi stratami na pozycjach pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej, z tytułu rzeczywistych zmian parametrów cenowych, obliczonymi przy założeniu utrzymywania przez 24 godziny stałej wielkości i struktury pozycji pierwotnych (weryfikacja rewaluacyjna). W pierwszym roku stosowania modelu krajowa firma inwestycyjna może dokonywać weryfikacji rewaluacyjnej, powiększając sukcesywnie okres, za jaki obliczono wartości zagrożone, od jednego kwartału do 250 dni roboczych.

§ 10. Krajowa firma inwestycyjna jest zobowiązana do przeprowadzania przynajmniej raz na kwartał testu skrajnych warunków polegającego na dokonywaniu serii symulacji wpływu skrajnie niekorzystnych warunków na wynik zrealizowany na pozycjach pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej oraz na poziom wartości zagrożonej, uwzględniających między innymi skrajne zakłócenia:

- 1) parametrów cenowych;
- 2) poziomu płynności rynków;
- 3) związków korelacyjnych zmian parametrów cenowych;
- 4) zmienności parametrów cenowych;
- 5) struktury i wielkości pozycji pierwotnych i innych specyficznych uwarunkowań krajowej firmy inwestycyjnej w zakresie ryzyka rynkowego.

§ 11. Krajowa firma inwestycyjna jest obowiązana do posiadania pełnej dokumentacji przeprowadzonych obliczeń wartości zagrożonej, wyników weryfikacji historycznych, weryfikacji rewaluacyjnych oraz testów skrajnych warunków.

D. Stosowanie metody wartości zagrożonej

§ 12. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego obliczony w oparciu o model wartości zagrożonej jest równy większej z dwóch kwot obliczonych jako:

- 1) wartość zagrożona obliczona w dniu poprzednim;
- 2) średnia arytmetyczna wartości zagrożonych obliczonych w 60 poprzednich dniach roboczych, pomnożona przez współczynnik korygujący k .

§ 13. Współczynnik korygujący k ustala się zgodnie z poniższą tabelą na podstawie weryfikacji historycznej, o której mowa w § 8, w zależności od liczby n określonej jako ilość dni spośród ostatnich 250 dni robo-

czych, w których rzeczywista strata na pozycjach pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej przekroczyła wartość zagrożoną wyznaczoną na dany dzień roboczy:

n	k
nie więcej niż 4	3,00
5	3,40
6	3,50
7	3,65
8	3,75
9	3,85
10 i więcej	4,00